ԺԱ. ՏԱՐԻ 3113 — 22 ՅՈՒՆԻՍ 1894 — 30 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 1311 — ՀՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԻՏԻ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ընդհանուր

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամիկոմ արձաք 150
» Վեցամսեայ » » 75
Եռամսեայ » » 40
Տարեկան Քրանկ 56
Վեցամսեայ » 28
Ամէն տեսակ յիշատակարան տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառներու բաժանորդագրութիւնները կ'ընդունի միայն Գլխաւոր գործակատարը Պարոն Յարութիւն Ալթունեան
Անպատրաստ ձեռագրները չեն վերադարձուիր եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԳՐԱԿԱՆ ՆԵՐՈՂԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

Եւրոպայի մէջ գրուածներու հեռագիտէ բազմացող թիւին իրարու մէջ դրած է անհուն անկողպտ մը։ Մէ յմէկ անուան տակ, իրարու հակառակ գրութիւններու յարած, գրողները կը գտանին առանձին սկզբունքներ որոնց կը հպատակին իրենց գրչի արտադրութեանց մէջ։ Արտեստագէտը, նկարիչը, քերթողը իրենց յատուկ գրոշմն ունին, գրագէտը իրենց ստորագրանունները։ Ֆրանսայի մէջ կ'երեւի գլխաւորաբար այսպիսի բաժանմանց չատութիւնը։ Մէ յմէկ գպրոցի գլուխ կը ժողվին իրենց չուրջը քանի մը հատատարիմ գերոյներու խումբ մը, կը կազմեն որոշ և չատ անգամ անորոշ, անստոյգ գպրոցներու տարատամ թիւ մը և առանձ կը նետուին հրապարակ խոչոր ծածկանուան մը տակ, ալ և ձախ կը յարձակին իրենց գրչովը, կը քննադատեն, կ'արձակեն կծու լուտանքներու անլուր հարուածներ, որք սակայն չատ անգամ իրենց շրջանակէն դուրս չեն ելլեր։ Ծանօթ գրիչներու վրայ կը նետուին իրենց յատուկ լրագիրներու մէջ կը գտատիտեն։ Ասոնք գրական դժգոհներու բազմութիւնն է, ներերու անչափահաս ուխտ յղացումներն, որք լոյս չը տեսած մեռնելու դատապարտուած են։ Սակայն ասոնք՝ անհերով՝ հոգ չեն ըներ թէ կարդացող չունին։ Կը գրեն երեսատարի կրակովը, համբակի յամառութեամբը, տղայի անզօր ճիգերովը և անարգադանգ կը մեռնին։

Այս օրերս ծիւլ Լըմէթը հրաւիրուեցաւ խօսելու Ուսանողաց Նչանաւոր ընկերութեան մէջ որ ամեն տարի ատվորութիւն ունի մեծանուն գրագէտներ հրաւիրել իրը պատուոյ անդամ և անոնց առաջարկել նախագահութեան պատիւը։ Յայտարար այս պատուաւոր ատաիճանին արժանացած են Ռընան, Լավիս, Պուժոլա, Զօլա, որք երիտասարդութեան հաղորդած են իրենց հատնութեան մտածումները։ Այսպիսի նչանաւոր գրագէտներ առիթը չեն փախչիր գիտութեան, հաւատքի, գործունէութեան աչխատութեան վրայ արտասանել հանճարեղ մտայի բանախօսութիւններ։ Այս տարի կարգը եկած էր ծիւլ Լըմէթի, որուն անուշ, հմայիչ խօսքերը չատ խոր ազդած են ուսանողաց վրայ։ Ուսանողները չատ լաւ ներչնուած ունեցած են իրենց նախագահ ընտրելով ծիւլ Լըմէթը։ Ուզած են պատուել այն անձը որուն ոչ մէկ մարդկային բան օտար։ բական չէ մնացած, այն լայն միտքը որ միչտ բաց է կեանքին բոլոր տեսարաններուն, արհեստին բոլոր երազանքներուն։ Ծանչին ծիւլ Լըմէթի, ուսանողները ատված են այն մտային հետաքրքրութիւնը զոր մղած է մեծանուն քննադատը մինչեւ այն կէտը որ ալ տեսակ մը հանճար, տեսակ մը առանձնաչնորհեալ ձիրք կը համարուին ժամանակներու, Թոպրէի պատասխանատուներու, Սէրքէնոէ և Մէրճ-ի հեղինակը լիովին արդարացուցած է իրեն վրայ դրուած յոյսը։ Այն թեւաւոր մեղուն որ թափառած է այնքան քաղցրօրէն հին անտառներու, նոր ածուներու միջեւ չնեղլու համար իր գործոց հիւթիչ մեղրը, հաւանած է թառելու վայրիկ մը նոր, առոյգ փեթակին վրայ որ զինքը կը հրաւիրէր։ Հանճարեղ գրողը չնորհակալ ըլլալու համար իր բարեկամ ուսանողներուն, կը կարգայ անոնց «գրական ներոզամտութեան» վրայ բանախօսութիւն մը որ հրաչակերտ մ'է ինքնին, Հոն կը գտնուին բոլոր այն հրապոյրները որք կուտան ծիւլ Լըմէթի հանճարին նրբին համեմ մը, գրգիռ մը ամեն բան հասկնալու, յետոյ ինք իր վրայ ծիծաղելու հեգնութիւնը, բոլոր հոգիները գեղեցկութեան, սիրոյ և բարութեան զգացման մէջ հաչտեցնելու փափաքը։

Ծիւլ Լըմէթը կը յանձնարարէ իր այդ ճառովը գրողներուն՝ ներոզամիտ ըլլալ։ Իրմէ աւելի ո՛վ պիտի կրնար լաւ քարոզել այդ առաքինութիւնը այնպիսի ունկնդրաց որք ի բնէ զուրկ են այդ յատկութենէն, իրմէ աւելի լաւ ո՛վ ներոզամտութեան կարեւորութիւնը և առաւելութիւնը պիտի մատնանչէր ընէր։ Ծիւլ Լըմէթը Ռընանին պէս կը քարոզէ թէ գրական ներոզամտութիւնը ամեն ճիզի մէջ արդի մարդուն գլխաւոր առաքինութիւնը պէտք է ըլլայ։

Արդի դարուս գրական աննեոզամիտ ոգին յատուկ կուգայ աւելի նախապաշարմունքէ քան թէ հաստատ համոզումէ մը։ Բառերը կ'երկնան իրենց բոլոր զօրութեամբը մեր վրայ. չենք կրնար ինքզինքիս թօթափել։ Անձնական ջանքերու ընկերն է գրական ներոզամտութիւնը, պէտք է ըլլայ գրողին առաջնորդող սկզբունքը։ Սկեպտիկներ կան որք միայն հերձուածողներ եղան իրենց աննեոզ գաղափարներովը։ Եւ եթէ այս ներոզամտութիւնը սովորութեան մը հետեւութիւնը ըլլար, անօգուտ պիտի դառնար, գի ատկից նոր բան մը չպիտի ծագէր։ Գրական ճշմարիտ ներոզամտութիւնը կը հանգչի նոյն իսկ հաւատքին զօրութեանը վրայ։ կ'ինչնէ հպարտութիւնը, կը քաչալերէ մեր չանքերը, ուրիշներու արտադրութիւնը գնահատել կուտայ, առանց մերինը լքելու։ Մեծ գըրողներու, մեծ խմաստասէրներու ներոզամտութիւնն այսպէս կ'ըմբռնուի։ Ան է ճշմարիտ ներոզամտութիւնը որ պատիւ կը բերէ մտածողին եւ որ եղած է սկզբունքը Ռընանի ինչպէս ծիւլ Լըմէթըի։ Ուսանողները մանաւանդ մոռնալու չեն կեանքին մէջ այս բարեբար չարժառիթը որ առայնորդ է ամեն բարի և մտացի գործերու։

Մենք մանաւանդ որ գրական ամենէն փոքրիկ խնդրոց մէջ իսկ մեծ մեծ յանկուժութիւններ ունինք, ուրիշին գրածին վրայ հեգնական գիտողութիւններ ունինք, մենք, կրնամ, ամենէն աւելի օգտուելու կարօտ ենք մեծանուն գրագիտաց և խմաստասիրաց դատնած սկզբունքէն։ Մեր գպրոցականները իրենց գրասեղաններու վրայ վարժուելու են ի գործ դնելու ներոզամտութիւնը ապագային մէջ արհամարհանօք չվարուելու համար իրենց հակառակ մտածողներու հետ։

Մամուլը պիտի վարժեցնէ զանոնք միւս կողմէն անտչառ և հեռատես ըլլալու և գիտել տալու անոնց թէ իրենց մէջ որքան անհամեմատ բարձր կարողութիւններ և հանճարներ կը գնչանին այդ սկզբունքին կիրառութեանը, Նչին իսկ իրենց անձին և չարժմանց մէջ։ Ծիւլ Լըմէթի բանախօսութիւնը էն փայլուն ապացոյցն է իր գրական բարձր համբաւին, այդ սկզբունքին գործադրութիւնն է որ գինքը ամեն կողմէ գրուատել կուտայ և քննադատներուն իշխանը կոչել կուտայ զայն։

Եթէ նկատելու ըլլանք միւս կողմէն իր ընտրած մասնաճիւղը, քննադատութեան ասպարէզը, ուր ներոզամիտ ըլլալը շատ դժուարին պիտի երեւէր, կընանք ըմբռնել թէ որ աստիճան լայն ոգի մը, խելացի գրիչ մը, և անբաղդատելի սուր զննութիւն մը ունի գրադատը որ կարող եղած է ներոզամտութեան ոգւոյն հետ հաչտեցնելու անչատ քննադատի պաշտօնը։

Այս օրինակը եթէ աչքի առջեւ ունենայ մարդ, կընայ դիւրաւ ըմբռնել թէ ներոզամտութիւնը կարելի է ի գործ դնել ամեն կարգի գրական, անտեսական խնդիրներու մէջ։

Մ. Կ. ԵԱՂՆԱԶԱՐ

ԳԱՌՈՆԵՐՈՒ ԴԱՍԲԱՐԱՆԸ

ԲԱՆԱԿԱՐԻՆ ՄԻՋԸ

Ֆէյ-ի խմբագիրներէն մէկը՝ որ Գառնոյի յուզարկաւորութենէն օր մը առաջ այցելեր է Բանվէհոր, և ապա Բէռ-լաչեզի գերեզմանատունը, սապէս կը նկարագրէ իր այս այցելութիւնը.

Մինչ Բանվէհոյի ճարտարապետը, Պ. Լըպէյր, առաջին կարգադրութիւնները կ'ընէր յիշատակը զարդարելու համար, յարպահանջեցի Պատուոյ Էջդհոյի ժապաւինաւոր ծերբակ պահապանին՝ գնանպարներու լաւիւրինդոսին մէջ, և անոր եաեւէն թափանցեցի մխաստուհր և ցրտաշարտուն դամբարաններուն մէջ ուր մեծ մարդերու մարմինները պահուած են հրամարտպետ հայրենիքին կողմէ։

Երեսուն հոգիի չափ կային երբ անցանք ծերբակ պահապանին թապաերին առջեւէն կիրակնօրեան արարողութեան նախատեսութիւնը չէս գիտեր ինչ վայելչութիւն է թրոխտ երեւոյթ մը կուտար պահապանին։

«Վիքթոր Հիւկօն, բաւ պահապանը կիրկներ ձայնով մը, դեռ չուտի իր դամբարը։ Դագաղը զոր կը տեսնաք հոն, ուրիշ կապարէ դագաղի մը մէջ պարփակուած է։ Դամբանը պատրաստուելուն պէս, մեծ բանաստեղծին դագաղը հոն պիտի ամփոփուի։»

Մնաց որ այս դագաղ, չրմպատուած և ծածկուած պահակներով որք բերուեցան Վիքթոր Հիւկօի մարմնոյն փոխադրութեան օրը, չատ աւելի ազդեցիկ է քան քարէ դամբանն իր դրացիին, ժան ժաք Ռուսօի։

Ձախակողմը, Վոլթէր պատած է քարէ դամբանի մը մէջ, որ Ռուսօի դամբանին ձեւը ունի։

«Ինչո՞ւ եղայ, մտածեցի վրէժ լուծելու Մտածեցի մեռցունել ձեզ։ Վրէժխնդութեան սոսկալի հաճոյքին վրայ միայն կը մտածէի, և ոչ այն բոլոր արցունքներուն վրայ զորս պիտի վազցունել տայի ձեզ։ Եւ գործելիք ոճրիս սոսկումը յանկարծ հրեցաւ ինծի, երբ տեսայ որ ձեր կուրծքը կը ծածկէր ձեր ամուսինը, և կը ներկայանար իմ հրացանիս փողին։ Ապա թէ ոչ պիտի սպանէի Լմնցած բան էր։ Ինկած էի, այո, խենդ էի։ Դուն խելքս գլուխս բերիր, Լառանս, դուն ձիր, քոյր իմ, քու ահաբեկ ժպտդուն դէմքովդ, աչքերուդ վրդ ուր արգահատանք կը տեսնէի ինծի համար, եւ քնա՛ւ զայրոյթ ... Դուն ազատեցիր զիս ... Եւ ահա թէ ինչու կուգամ ներում խնդրել քենէ... Հոգիս սուզի մէջ է... մարմինս չափազանց ծած է... վաղուդ կը կարծրանամ քեզի, եւ ա՛լ երբէք չպիտի տեսնեմ... և սակայն, չեմ ուզեր որ հեռանաս երկրէդ, հետեւելու համար ընտրած մարդուդ, գէշ յիշատակ մը տանելով ինէ։ Եւ աչքերս արտասուալից ու ձեռքերս դողդողալ, քեզ կը բերեմ բանալին այն կուսական սենեակին ուր այս իրիկուն ամուսնդ պիտի մտնէ իրրեւ տէր... Ես երազած էի այդ պիչերը... Դուն ինծի վճռակատած էիր։ Զուզեցիր, թող կամքդ ըլլայ և երջանիկ ըլլաս... Աւեսո՛ւ բանալին. քու ստացուածդդ է զոր պիտի տաս քու սիրած մարդուդ։ Ինէ ա՛լ երբէք սիրոյ խօսք մը չը պիտի լսես... Զուզեցի որ այս բանալին ուրիշ մէկը բերէ քեզի և ես ինքս քալեցնայս վարդերը... Քեզի տալով զայն կը մարտիրոսանամ, վասն զի կը լքեմ բոլոր կեանքիս սիրեցեալ երազները... Ի՛նծամ այս մարդուն, զոր անկարելի է որ չատեմ, քանի որ ինքն է տատապանքիս պատճառը, ի՛նծամ իրեն, Գիտեմ քեզ և կուզեմ որ կեանքիդ ամենէն մեծ ուրախութիւնը ինէ գայ... Գիտեմ քեզ և քազելկոլդդ կը յանձնեմ այն կինը զոր կը սիրես, զոր ես կը պաչեմ... Գիտեմ քեզ և կը մտածեմ իմ անցեալ կեանքս զոր կը զոհեմ բոլոր այն երջանկութեան որ կը բացուի քու առջիդ... Ա՛ւ այս ազդիկը, որուն քով անհուն երանութեան վայելկեանները անցուցիր Ա՛ւ այս մարմինն ինչպէս ատիր հոգին։ Քու իրդ թող ըլլայ և քու ինչդդ։ Քու հատաչանքերդ խառնէ անոր հատաչներուն։ Գոյէ իր բերանը քու շրթներովդ։ Ինձի կը պարտիս երջանկութիւնդ, քանի որ կրնայի քեզ սպանել... Ներոզութի՛ւն, Լառա՛նս, ներոզութի՛ւն...

Եւ Լառանս անչուչտ հասկցած էր։

Գնաց ժան խոյս առաւ։ Եւ բոլոր օրը ա՛լ երեւան չիլաւ։

Հանդէսներն սկսան և վիկտոր գիչեր տեւեցին։ Ժօռժ ա՛լիախօ յաջորդ օրը միայն Ա.յաչչիօ պիտի տանէը կինը։

Եւ բոլոր գիչերը, երիտասարդները հրացանի հարուածներ պարպելին հարատեւական սենեկին պատուհաններուն տակ։

Բան մը որ Բորտիքայիներուն մխամիտ բարքերուն հաւմեստ, զորս անցեալ դարերը չեն փոխած, ըսել կուգէր։

«Ախտնոյը չի լսեր, աչքը չի տեսներ ներսն անցած գործածը։»

Յաջորդ օրը, երբ ժան ետ գարձաւ, ամեն բան վերջացած էր։ Ա՛լ Լառանս չի կար։

Այն տուն կեանքն անտանելի եղաւ իրեն այդ ամեն բաներուն մէջ որք իր սիրուհին կը յիչեցունէին. մտածեց հեռանալ ժամանակ մը ի վեր անօրէնութեան պաչտօն մը խնդրած էր Սարտենիոյ ածխահանքերուն մէջ։ Այդ սիջոցին հասաւ իր անուանումը։

Ճամբայ ելաւ։

Տարի մը եղաւ, գեռ ընտ չէր մոռցած եւ սակայն ատոր համար հազարատիկ յիշատակներ գործած էր։

Երիտասարդ հանդուտ, վայելչադեղ, չքեղ ապագայ մը ունենալով իր առջեւը, արկածներն ու տարիքները չէին կրնար պակսիլ իրմէ։

Կարծեց թէ այս կերպով պիտի մոռնար։

Եւ պահ մը յուսաց թէ իր կեանքին մէջ յետգարձ վրայ հասնող գեւք մը՝ նոր խանդագատանքներ, լուրջ պատասխանութիւններ առեղծելով իրեն, պիտի ցրուէր իր ցաւերը՝ նուաղեցնելով իր վիշտերը։

Տարփանքի մը զուարճ մը տուաւ իրեն։ Եւ որովհետեւ մայրը պարկիչտ ազդիկ մըն էր որ տատիկ կը սիրէր դիրքը, հետն ամուսնացաւ։

Ինչ կինը ժամանակ չունեցաւ իր անունը կրելու, վասն զի գլխէ անիլաչէս մեռաւ։

Եւ ժան Պարթոլի մնաց այդ տղուն հետ որ այնուհետեւ կեանքին պիտի կապէր գինքը և յոյսով լեցուներ։

Տղուն անունը Ֆիլիբ դրուեցաւ։

Երեք տարիներ ալ անցան, որոց միջոցին Ֆիլիբ մեծցաւ պառաւ Քոչիլիարին քով, Ենքիւտիսի կծու քամիին տակ, որոց սիջոցին հայրն ալ կը յիչեր միայն։

Սարտենիան չատ մօտ էր Ֆրանսայի։

Որչեղ Ովկիանոսը դնել իր և Լառանսին միջեւ։

Որչափ հեռու փախչէր, այնչափ մեծ պիտի ըլլար հեռաւորութիւնը, և թերեւս այնչափ աւելի պիտի հեռացուներ զայն իր սիրտէն։

Անվերկիս կը կանուէր՝ վայրկեան գիրք մը պրաւիլու համար հոն։

Բայց այդ միջոցին ծագեցաւ Ֆրանքօբրուսիական պատերազմը։ Ջինուոր գրուեցաւ, կատարեց իր պարտքը և խաչն ընդունեց Սէն-Բաւիլի ճակատամարտին մէջ։

Սարտենիա գառնալով պատերազմէն հոգ, նորէն յարարերութիւն հաստատեց Անվերկիայի հետ։ Իրեն առաջարկուած պաշտօնը պարապ էր միչտ։

Ընդունեց։

1872 մարտի սկիզբն էր։

Գրեց Ֆոչիլիայի նոր պատասխուի իրեն լրելու զուարճ, ուսկից ա՛լ չէր ուզեր բաժնուիլ։ Միեւնոյն ժամանակ, հետեւեալ նամակը կուգուէր առ տիկին Տ՚Հարթօ, ի Մանա, ուր ժօռժ ճարտարապետ կարգուած էր ամուսնութենէն ետքը։

(Շարունակելի)

ՏՈՔԹ, ՈՒՈՇՊԼԻՆԻ ՁԱՌԸ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ ՈՒ ՆՊԱՏԱԿԸ

Տքթ. Ուօշպըրն, Իսպէրթ Հոլէնի տնօրէնը, այցելութիւն մը կատարեց վարժարանին մէջ պիտի պատասխանէր Քոչէնի դաստիարակութեան վրայ բանախօսութիւն մը, զոր ինամատուներ պատճառ չի կրցած կատարել։ Այդ բանախօսութիւնը ծրագրուած է ակվերնի մէջ, կրնայ ըսուիլ որ տպուած է ակվերնի մէջ, կրնայ ըսուիլ որ ամեն կողմ որ դարցնը յուզած է, եւ օգտակար կը համարինք մեր գրացնը ալ ծանուցանել նոր գիտողը։ Ներկայ

Դաստիարակութեան կարեւորութիւնը երբէք չէ այնքան գնահատուած ոլքան այսօր։ Արդարեւ շատեր կը նկատեն զայն ընկերութեան ամեն չարեաց դէմ բանաչէ մը։ կը հաւատան թէ կը բաւէ որ մարդիկ դաստիարակուած ըլլան որպէս զի աւաքինութեան տիպարներ նկատուին։ բայց տարակուսելի է թէ նոյն իսկ այսպիսի եռանդուն հաւատացողները իրականացուցած ըլլան այն ամենը զոր կը պարտինք դաստիարակութեան, մանաւանդ այն անգգած դաստիարակութեան զոր կը տանեանք մեր մանկութեան տարիներուն մէջ, ոչ թէ դպրոցին, այլ ընկերական և ընտանեկան կեանքին մէջ, որ թերեւս ամենէն կարեւորն է։

Ասկէ գնահատելու համար պէտք է բաղդատենք ինքզինքիս ոչ թէ մարի ցեղերու հետ, այլ մարդկային այն գիշատիչ էակներուն հետ որք կը մեծնան առանց մարդկային ընկերութեան հետ առնչութիւն ունենալու։

Թէեւ այդ անգգած ուրնդհանուր դաստիարակութիւնը ամենէն կարեւորն է եւ իր անմիջական ազդեցութիւնը այնքան բացարձակ է որքան տիպերական, սակայն և այնպէս իր բնութիւնը և եղանակը կը տատանյ բարձրագոյն վարժարաններու կրթութենէ և քանի մը ակնառու անձերու ազդեցութենէն, որք քաչեներու եւ համալսարաններու մէջ կրթուած են։

Նոր գաղափարները հնչեցներու պէս վերէն կիյնան ժողովրդեան վրայ։ Եթէ պարարտ հողի վրայ իյնան, այդ գաղափարները կը ծլին, կը ծաղկին ու պտուղ յառաջ կը բերեն։ Եթէ քարեձերը և համալսարանները և ժողովրդին վարիչները ընդունին և որդեգրեն դաստիարակութեան և նպատակին համար կիրարկուած սկզբունքները, ուչ կամ կանուխ, ատոնք պիտի իշնան հասնին մինչեւ խոնարհագոյն զգրոցները և ընտանեկան ու ընկերային կեանքին մէջ հատատուն տեղ մը պիտի գտանեն։ Վերջին 25 տարուան մէջ այդ սկզբունքները մեծ ազդեցութիւն ունեցան, բայց չի կրնար ըսուիլ թէ ամենայն բարելար եղան։ Ոմանք մոռցան, բաղդատելով յոռի, բարոյականի և կրօնքի հակառակ ներգործեցին։

Դաստիարակութեան բնութեան եւ նպատակի մասին աչխարհ բաժնուած է երկու հակառակ գրութիւններց, մին մտաւորականը, միւսը իրապաչտականը։ Առաջինը կը նկատէ թէ դաստիարակութեան մեծագոյն նպատակն է մարդկային կարողութեանց գարգացումը և բնաւորութեան շինումը։ Իրապաչտականը կը նկատէ թէ դաստիարակութեան գլխաւոր նպատակն է օգտակար գիտութեան ուսուցումը որ իրական կեանքին մէջ գործնական արդիւնք մը պիտի բերէ, գիտութիւն մը որ կրնայ ըսուիլ թէ գլամի արժէք ունի։ Երկու տեսութիւններն ալ կընդունին հարկաւ թէ մտաւորական կարողութեանց վարժութիւնը և օգտակար գիտութեանց ծանօթութիւնը պէտք է իրենց բաժինն ունենան դաստիարակութեան ոճ է դրութեան մէջ, բայց այդ դաստիարակութիւնն անգին կարծիքները կը տարբերին անհնարապէս։

Իրապաչտական տեսութեան գլխաւոր գաղափարը սա է թէ կանոնը գործնական է և թէ դաստիարակութիւնը պէտք է ճշդօրէն օգտակար տեսակէն ըլլայ որպէս զի ուսանողը վարժեցնէ գործնական կեանքի։ Շատ մը քաղեմի ուսանողներ երբէք փոյթ չեն ըներ որ մեծ պրոցականները ըլլան։ Երբ տակաւին տղայ են, կ'ուզեն ըլլալ ագարակապան, վաճառական, կամ և է ազատ ասպարէզի մը հետեւիլ։ Եթէ աղջիկ են, կ'ուզեն որ պիտի ըլլան տանտիկին, մայր, ընկերութեանց մէջ նախթագահ և անոնց տովորած ազգային մէջ գլաւելիք տեղւոյն պատչաճի և օգտակար պիտի ըլլայ։ Ի՞նչ է ուրեմն լատիներէնի, փրանսերէնի, բարձր մաթեմատիքի պէտքը։ Ինչո՞ւ վատնել կարճ կեանքին մէջ իրենց թանկագին տաեռնն այնպիսի ուսումներու որք երբէք օգտակար չը պիտի ըլլան ատոնց։ Դաստիարակութիւնը պէտք էր ըլլալ արհեստական, վաճառականական, գիտական, ընկերական։ Նպատակը պէտք էր ըլլալ տովրեցնել այն առարկաներն որք եսքը մարուն օգտակար պիտի ըլլան և կեանքին ամեն պատահարներուն մէջ առաւելութիւն տեղւոյն պատչաճի և օգտակար պիտի ըլլայ։ Ի՞նչ է ուրեմն լատիներէնի, փրանսերէնի, բարձր մաթեմատիքի պէտքը։ Ինչո՞ւ վատնել կարճ կեանքին մէջ իրենց թանկագին տաեռնն այնպիսի ուսումներու որք երբէք օգտակար չը պիտի ըլլան ատոնց։ Դաստիարակութիւնը պէտք էր ըլլալ արհեստական, վաճառականական, գիտական, ընկերական։ Նպատակը պէտք էր ըլլալ տովրեցնել այն առարկաներն որք եսքը մարուն օգտակար պիտի ըլլան և կեանքին ամեն պատահարներուն մէջ առաւելութիւն տեղւոյն պատչաճի և օգտակար պիտի ըլլայ։

Այս տեսութիւնը նոր չէ։ Հինէրէն չատերը դատած են զայն, բայց գլխաւորաբար վերջին կէս դարուն մէջ զայս յառաջ տարին գիտական հնութեասէրները։ Անգղիոյ մէջ մեծագոյն պաշտպանն է Հերպերթ Սբենսըր։

Այս տեսութիւնը թէպէտ բոլորովին հնութեասէրական չէ, գի շատ մը բարի մարդիկ զայն պաշտպանած և ոգով տարատարակութեան դրութեան մէջ բարեփոխումներ ներմուծած են, սակայն և այնպէս տակ յարմարցուած է մանաւանդ հաճոյասէր և դատասէր գարուս ոգւոյն։ Հաճելի դրութիւնն է անոնց որ գաստիարակութեան մէջ կ'ուզեն գիտութիւնը կրօնքին տեղ բռնել։

Մտաւորական տեսութիւնը կ'ուսուցանէ թէ դաստիարակութեան և բոլոր քաղեմի կրթութեան նպատակն է ուսանողին փիզիքական, մտային և բարոյական զարգացումը։ Եթէ մարդ կարող է, կրնայ ամեն բան իրացնել և ճիշդ այդ կրթութեան նպատակը կը կայանայ կարգապահութեան յատկութիւնը զարգացնելու մէջ։ Ինդիրը ոչ թէ այս կամ այն գիտութիւնը սորվեցնելն է, որքան հասցնել մարզուած միտք մը որ պատրաստ ըլլայ ընդգրկելու ամեն պատահականութիւն։ Այսպիսի միտք մը կարող է իւրացնել ինչ որ անհրաժեշտ է իրենց նոր ասպարէզին մէջ առանց դըժուարութեանց։ Այս տեսութիւնը չի մոռնար կեանքին գործնական կարեւորութիւնը, ոչ ալ գործնական դաստիարակութեան մը պէտքը, լայց ամենէն առաջ համոզուած է թէ օգտակարագոյնն է այն որ կը զարգացնէ մարդուն միտքը, և զանի զօրաւոր և ուժեղ կ'ընէ։

Առաջ մտաւորականները կը կարծէին թէ մտային կարողութիւնները գարգացնելու ուսմունքներն էին մաթեմատիք, յոյն և լատին լեզուները։ Շատեր տակաւին այս գաղափարը ունին։ սակայն այս տեսութեան համար ատոնք միայն անհրաժեշտ չեն։

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՕՒՆԻՍԻ 22/4 ՕՒՆԻՍԻ, 1894

Քաղաքական կացութիւն

ԴԻՊԼՈՄԱՏԱՑ ԴԻՐՔԵՐԸ

Ա.յժմ առագուած է թէ ողբացեալ Պ. Քառնօ որոշած էր տարւոյս դեկ. ի վերջին երկրորդ անգամ ընտրելի չներկայանալ նախագահական պատուոյն, և եթէ կանխաւ յայտնած չէր զայս, թեկնածուներուն մէջ վարժամ մրցումներ յառաջ չբերելու նպատակաւ էր։ Անոնի ակնարկով և նախորդ եւրոփոփական Տօք. ժողով, Տէպէյի մէջ ուղղակի յօդուած մը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ Պ. Քարիւիը Բէբրէ ճշգիւ այն յայորդն էր զոր Պ. Քառնօ նախամեծար կը համարէր ուրիշ ամէն ընտրելիէ, և այս պատճառաւ Տիկին Քառնօ, ընտրութեան արգիլքը լսելուն պէս, բաւ. «Շատ լաւ ընտրութիւն։ իմ ամուսինս աւելի արժանաւոր յայորդ մը չէր կրնար ունենալ։»

«Հիմակ որ Ա. գահին վերամուծողը Պ. Բ. Բէբրէի յանձնեց Պ. Քառնոյի յայորդելու ծանր պաշտօնը, պատրաստ է որ ազգը գիտնայ թէ Պ. Քառնօ ինք որչափ իւր ձեռքն էր՝ մասնակից բրած էր իւր յայորդն։ երբ Պ. Սրիւլէրի հետ համաձայնութեամբ համոզեց զՊ. Բ. Բէբրէ նախարարապետի պաշտօնն առանձնելու, բայարձակ յայտարարեց թէ ինք երկրորդ անգամ նախագահ ընտրուելու պիտի չյօժարի։ Պ. Քառնօ կը խորհէր թէ Պ. Բ. Բէբրէի համար կարեւոր էր նախարարութեան գլուխ և արտաքին գործոց նախարար ըլլալ, յետոյ աւելի գիւաւկցաբար նախագահելու համար ֆրանսական Պետութեան ամէն գործոց և յարաբերութեանց։ եթէ երեսի· ժողովից անդամ քաշէին տուաւ Պ. Բ. Բէբրէի վարչութեան դէմ, Պ. Քառնօ հաւանեցաւ իւր հաւատնական յայորդին գործէ քաշուելուն եղանակին, և երեսի· ժողովոյ լուծման և նոր երեսփոխանութեան ընտրութեան համար հրամանագիր մը անոչուշ կը ստորագրէր Պ. Քառնօ, եթէ եւմտացոյցն առկախ մնացած չըլլար։

* * *

Ցքդ. ժողովի յայտարարութիւնը կը հաստատէ հանգուցեալին եղբայր Պ. Ամոլճ Քառնօ, որ կ'ըսէ թէ ի Լիոն իւր ազատալի ճամբորդութենէն չատ յառաջ իւր եղբայր ըսած էր իրեն. «երկրիս ճիշդ եօթն տարի ծառայելէ ետքը, գործէ պիտի քաշուիմ պայմանաժամիս վերջանալուն հետ մէկ տեղ։ Թէև իմ նախորդներէս մին այս աւանդութեան չէ հետեւած, բայց ես կ'ուզեմ օրինակ մը տալ ինձմէ ետքն ևկողներուն։ Մեր Հանրապետութեան մէջ այս բան պէտք մ'է, հայրենասիրական պարտք մ'է»։ Լիոն երթալէն մէկ օր առաջ, ողբացեալ Նախագահը գնաց աչքէ անցուց այն բնակարան զոր քանի մը ամիս առաջ վարձած էր Ամբոխը լնչմէ վռազին, և նեղկերու և զարդերու համար պէտք եղած պատուէրները տուաւ որոց որ անկ է։ Պ. Ամոլճ Քառնօ կ'ըսէ դաեւ թէ իւր եղբայր կ'ուզէր որ Պ. Բէբրէի Նախագահութեան պաշտօնին պատրաստուէր՝ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ յարաբերութիւններ հաստատելով օտար Տէրութեանց հետ։ Հանգուցեալին եղբայրը կը յարէ թէ նա իրեն սկզբունք դրած էր «սանդիմ մը իրեն համար վար չգնել ֆրանսական գանձարանէն ընդունած դրամէն, այլ իւր ընդունած տարեձրոչակ ծախսուց վերաբերեալ գումարները գործածել Ֆրանսան պատուաւորապէս ներկայացնելու աշխարհի առջեւ։» Ցաւմանալի չէ ուրեմն որ իւր ընտանիք, որ երբեք հարուստ եղած չէ, հիմակ այնքան ալ չունի նիւթական բարեկեցութեան միջոց ուներ Պ. Քառնոյի ընտրութենէն առաջ։

* * *

Պ. Քառնոյի մարմնոյն ի Բանթէօն, Ֆրանսայի երեւելի պանց այն փառաւոր հանդատավայրին մէջ մարմոսելուն առթիւ, անդէպ չէ յիշել թէ իւր պատուն՝ Լազար Քառնոյի ոսկերք, որք Բրուսիոյ Մակաէպուրգ քաղաքին մէջ թաղուած էին, 1888ին Վիկեելմ կայսր հատնութեամբ հանուեցան, և անսի Փարիզ փոխադրուելով, ամփոփուեցան Բանթէոնի մէջ։ Այսիկ Պ. Քառնոյի համար բարեպաշտական պարտաւորութիւն մ'եղաւ, և Գերմանիոյ երիտասարդ կայսրն ալ Ֆրանսայենեղրոն հաճելի երեւելու համար պետական ամէն պատիւներով կատարել տուաւ այս փոխադրութիւն։

—Վիքտորիա Թագուհին Ռիվիտոյի իւր պարտէզին մէջ յատկապէս պատրաստուած պակ մը ղրկեց Պ. Քառնոյի յուղարկաւորութեան։ Ուրիշ քանի մը վեհապետներ և չատ մը օտար պաղգիներ ալ նոյնն ըրած են, ուղղակի ղրկելով կամ ի փարիզ պատրաստել տալով պսակները։ Ֆրանսական Խորհրդարանի անդամք հնգական ֆր. տուրքը ղրկելով պսակներ պատրաստեցին յանուն երկուց Ժողովոց, և միպետական երեսփոխաններէն չատեր ալ մասնակցեցան այս ցոյցի։

—Աքանչելի պատ՛ը զոր Վիկեելմ կայսր յատկապէս ղրկած էր Պ. Քառնոյի դագաղին վրայ դրուելու համար՝ կը կրեր լայն ժապաւէն մը մանիչակագոյն, որոյ վրայ ոսկեթել բանուած էր Վ. տառն, որուվ կը սկսի Ն. կ. Վեհապատուեան անունը գերմաներէն։ Ա-ատրոյ կայսեր կողմէ ղրկուած պսակին ժապաւէնին վրայ դրուած էր «Ա-Նախթաֆ Քառնօ· Ֆրանչ Եաղեֆ, կայսր—թագաւոր»։

* * *

Ա.ջակողմեանք և արմատականք չատ տեսակ մեքենայութեանց դիմեցին Պ. Բ. Բէբրէի ընտրութիւնն անյաջողութեան մատնելու համար. բայց Պ. Բ. Բէբրէ Նախագահութեան հետաքրքրութեամբ իսկ ամեն հնարք ի գործ հանեց. իւր մտերիմք գրեթէ թէ Պ. Բ. Բէբրէ բարձր և գժուար պաշտօնին աւելնալին վախեցող չէր, և կը վախնային որ վերջին պահուն թեկնածութենէն հրաժարական ղրկելով իրենց բովանդակ բազձանքն ամբողջութեան չգաղտագրէ։ Իրաւ է որ ընտրութեան առջի իրկունն Հաւատի կէս-պաշտօնական Գործակալութիւնը զեկոյց մը հրատարակած էր, ըսելով թէ «Պատգամ ղրկոյցներուն հակառակ, Պ. Բ. Բէբրէ թեկնածու կը մնայ նախագահական պաշտօնին»։ Բայց իրագեկները գիտէին թէ այս զեկոյց կը բխեր ո՛չ թէ նոյն ինքն Պ. Բ. Բէբրէէ, այլ սորա ջերմ բարեկամ Պ. Պիւռուոյէ, որ այս կերպիւ անուղղակօս կ'ուզէր հարկադրել զՊ. Բ. Բէբրէ թեկնածու հանդիսանալու։ Պ. Բ. Բէբրէ ինք նամակ մը պատրաստած էր, որով բացորոշ պիտի յայտարարէր Վեհապատուելոյ ատենապետին թէ ինք թեկնածու չէ, և հետեւապէս իրեն համար քաւէ տալ ժամանաճառութիւն կ'ընէլայ։ Ընտրութեան առջի երեկոյն, կէս գիշերէն երկու ժամ առաջ, հանրապետական խմբակաց ատենապետներն իւր քով եկան և թախանձեցին որ այն ձախող որոշումէ ետ կենայ, բայց օգուտ չըրաւ։ Պ. Բ. Բէբրէ պնդեց թէ Նախագահ չուզեր ըլլալ. ձեռահասեալ ատենապետները գիտէին Պ. Բ. Բէբրէի մօր, և խնդրեցին որ իւր ազդեցութիւնն ի գործ դնէ իւր որգւոյն վրայ։ Ի ներկայութեան իւր պատուական մօր, Պ. Բէբրէի բարեկամք խնդիրը վիճաբանութեան դրին վերստին։ Պատկառելի մայրն երկու կողմերը լսելէ ետքն, իւր որգւոյն դառնալով, բաւ. «Պատմութիւնն իմ միտքս է, և ձեր վրայ ունեցած սէրէս մղուած, կը յայտարարեմ որ ձեր պաշտօնեայ եմ։ Հոս ըլլար պիտի ըսէր ձեղ թէ ներկայ պարագայից մէջ ձեր պարտքն է ոչ թէ մեկուսի կենալ այլ թեկնածու կանգնիլ, և ընդունիլ այն պաշտօն որ կընայ ձեղ յանձնուիլ վեհապատուելոյ կողմէ։ Երբ գժուարին գործ մը կայ ի գլուխ հանելու, ֆրանիւիը Բէբրէի մը պէտք չէ խոսափիւ։» Ասոր վրայ գիջաւ Պ. Բ. Բէբրէ, և հաւանութիւնն յայտնեց որ իւր անուան վրայ քուէ տրուի։ Հետեւեալ առաւօն իւր բարեկամք աշխատեցան, և միջօրէէն ետքն ամէն բան պատրաստած էր արդէն։ Թէև մինչեւ վերջին վայրկեանն երկբայական, բայց այն վերջին վայրկենին ամէն բան պատրաստ էր Պ. Բ. Բէբրէի ընտրութեան համար։ Հետաքրքրութեամբ լեցուն դաղտնի ժողովը կատարեալ յաջողութիւն ունեցաւ։ Թէպէտ Պ. Տիւբիւի դիմեց, և նոր վարչութիւնն հինէն տարբերութիւն չունեցաւ։ Թէպէտ Պ. Տիւբիւի ուղղակի թեկնածու հանդիսացած էր ընդդէմ Պ. Բէբրէի, բայց սա գարձեալ զՊ. Տիւբիւի վարչապետ կարգելով, ցոյց տուաւ առաջին օրէն թէ անձնականութենէ գեր է վեր պիտի նկատէ նախագահական բարձր պաշտօնը։

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. Բրիսքի կատարեալ յաջողութիւն ունեցաւ եւմտացոյցի վիճաբանութեան մէջ, յորում քիչ ՃԱաց վերջ դանէը իւր իշխանութիւն։ Երեսի· ժողովոյ յունիս 17/29ի նիստին մէջ, բովանդակ եւմտացոյցը քուէարկեցաւ 74ի դէմ 189 ձայնիւ։ Եւմտական նախորդ նախարարացան վարչութեան կողմէ, այն առարկութեամբ թէ կառավարական սեփականութիւն են։ Իսկ լրագրին անօրէնութիւնը կընէ թէ անոնք լրագրին սեփականութիւնն եղած էին։ Այս խնդիր ալ գատով պիտի որոշուի քաղաքային գատարանին առջեւ։

«Մեծապէս ուշադրութիւն գրաւեց վարչական Սլօվօ լրագրին մէջ հրատարակուած տեղեկագիր մը, զոր եւմտից նախորդ վերատեսուչ Պ. Սալեսպաչեվ անցեալ տարւոյ դեկտ. ամսուն մատուցեր է առ Պ. Սթեմպուլով։

«Այս տեղեկագրով կ'ըսէ վերատեսուչը թէ իշխանապետութեան կազմութենէն ինչուան 1888 տարին, վարչութիւնը, Զաբիպրոս-Վաքարելի երկաթուղւոյն չհնութեամբ հանդերձ, և թէպէտ Սերպիոյ հետ խնդիրն ալ մեծ ծախք պատճառած էր, բաւական դրամ կրցած էր խնայել, և իւր պետական Պանքային մէջ ունէր աւելի քան ութ միլիոն ֆր.ի պահեստի գումար մը։ Բայց այն տարիէն սկսեալ եւմտացոյցը, ի բաց առեալ 1891 ի եւմտացոյցը, բացեր ցուցած են, որք տարւէ տարի աւելցած են, այն արդիւնքն ունենալով որ մինչեւ ներկայ տարւոյս սկիզբը բովանդակ բացը 28 միլիոն ֆր.ի յանգած է։ Եթէ հաշուի դրուի իշխանապետութեան զանազան երկրին պարտքերն որք դեռ չեն կարգադրուած վիճին, բովանդակ բացը կը հասնի 40 միլիոն ֆրանքի։ Ներկայ տարւոյ եւմտացոյցն հաւանական կը ցուցնէ 29½ միլիոն ֆր.ի նոր բաց մը։ Ուրեմն, ամբողջութիւնը մինչեւ եօթանասուն միլիոն ֆր.ի պիտի յանգի։ Պ. Սալեսպաչեվ երկրին գանձային վիճակը ծանր կը նկատէ հետեւապէս։ Բացերուն յարաճուն ընթացքը կը վերագրէ արտասովոր վարկեր բանալու յաճախութեան, և կը յանձնարարէ անվիճական զգուշ մը այլ և այլ պաշտօնարաններու ծախքերէն։»

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԾԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐՐՆՏԻՐ ՆԱՀԱՊԱՀԻՆ ՖՐԱՆՍՈՑԻ

ՓԱՐԻԶ, 3 Յունիս։—Պ. Բէբրէ իւր առաջին յայտագիրը ղրկեց Խորհրդարանին։ Կ'ըսէ թէ «Նախագահը կուսակցութեան մարդ չէ. կը պատկանի Ֆրանսայի և Հանրապետութեան։ Պիտի ներշնչուի յիշատակէն Պ. Քառնոյի, որ պարտաւորութեան դիւցազնն հանդիսացաւ։ Նախագահական իշխանութեանց փոխանցման չտատիպը և կանոնաւոր կատարումը նոր նուիրագործում մ'եղաւ հանրապետական օրինաց։ Նախագահը պիտի չհանգուրժէ որ սահմանադրական իշխանութիւնը տկարացուին. այլ զանոնք անվթար պիտի փոխանցէ իր յաջորդին։ Ֆրանսա, վստահ իւր բանակին դէ նաւատորմիղ, պիտի չիջանէ իր խաղաղասէր ուղղութենէն։ և պիտի մնայ միջազգային հաշտութեան, ներդաշնակութեան և լուսոյ։ Խորհրդարանն ալ պիտի հաստատէ իւր հետեւելիք ընթացքով թէ Ֆրանսայի Հանրապետութենէն ո՛չ թէ անհատական փառասիրութեանց ամուլ պայքար մ'է, այլ միշտ լաւագոյն վիճակ մը ձեռք բերելու օրինաւոր միջոց մը։ Այս կառավարութիւն կարող է ազգաս և տատանեալ դասակարգերուն վիճակին բարւոքման համար իրական բան մ'ընել, և չբաւականանալ յոյսեր միայն ներշնչելով։» Պ. Բէբրէ ի վերջոյ կոչում կ'ընէ ամենուն որ միաբանութեամբ աշխատին ապահովելու հանրային բարեկարգութիւնն և ներքին խաղաղութիւնը։

—Խորհրդարանին վրայ լաւ տպաւորութիւն ըրաւ այս յայտագիր։

—Պ. Բէբրէ ընդունեց դեսպանական մարմինն, և բաւ թէ Հանրապետութիւն, արտաքին գործոց նախորդ նախարար մը Նախագահ ընտրելով, ցուցած է թէ մեծ յարդ կ'ընծայէ Տէրութեանց հետ բարեկարգ յարաբերութեանց։

—Լրագիրք միահամուռ կը գովեն Վիքտէլ Կայսեր տնօրինութիւնը Ֆրանսայի հետ։ Պ. Ֆելիքս Ֆօռ, Ժէրվէյ Ծովակալին հետ, Գերմանիոյ դեսպանատունը գնաց և շնորհակալութիւն յայտնեց դեսպանին։

ԼՈՆԴՈՆԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ

ՓԱՐԻԶ։—Ես առնուեցաւ այն որոշումէ որով Լիոնի Արքեպիսկոպոսը քանի ամիսէ ի վեր իւր Թաղակէն զրկուած էր՝ նախաբարական տնօրէնութիւն մը քննադատելուն համար իւր հրջաբերականաւ։ Հրամայուեցաւ որ անվճար Թողուած ամսականներն ալ ամբողջ հատուցուին արքեպիսկոպոսին։

ՄԵՆԱՄԱՐՏ

—Պրըդեօյ մարքիզն և իտալացի Պ. Տէքա (որ ֆրանսական հպատակութիւն ընդունած է) վէճի բռնուած ըլլալով այս օրերս, մենամարտեցան, և մարքիզը ծանրապէս վիրաւորեցաւ։

ՀԱՒՈՆ, ՁԻՆ, ՓՈՐԻՒԱ

ՇԱՆԿԱԻ։—Քորէայի գերիշխանութեան մասին սաստիկ վէճ ձաբոնի և Ձինի միջեւ։ Ճաբոն պատերազմական մեծ պատրաստութիւն կը տեսնէ։ Ճաբոնի կայսրը պահանջից Քորէայի թագաւորէն որ Թողու Ձինու գերիշխանութիւնը. Ճաբոնի հովանաւորութիւնն ընդունի, և եթ զրկէ չինացի պատուիրակները։ Ձին ալ 20 վաշտ կը զրկէ Քորէա, դի խաղաղ լուծման յոյս չէ մնացած։

ԻԶՄԻՐի Սր. Հոխիսիմանց վարժարանի հաշմամբ կը փնտռուի վերակացուհի մը՝ որ միանգամայն տեղեակ ըլլայ կարի եւ ձեռագործութեան։ Ամսական 3—6 օսկի պիտի յատկացուի իրեն եւ բնակութեան տեղեակ ժ'ալ պիտի տրուի։

Հաւնհատաբար տարիքոտ ըլլալը աւելի յարմար կը դատուի այս պաշտօնին։

Դիմել Իզմիրի Ուսումնական Խորհուրդին։

Թիւ 3 3—6

ԱԶԳԱՔԱՐՔ

ԼՈՒՐԵՐ

Մայ Ամն· Տ· Մկրտիչ Կաթողիկոսն, որուն համար ծանուցուեցաւ թէ Ատանայէն ճամբայ ելած է Հալէպ երթալու՝ վիճակային գործոց կազմադրութեանը համար, Հալէպ ժամաներ է։

Իզմիրի Աբեղեան Մասնէն՝

Հոխիսիմեան վարժարանի մէջ ներկայ ամսոյս 13ին պարզ հանդէս մը կատարուեցաւ. վարժարանի ոճոխիմութեան առթիւ։ Ներկայ էին Պատ. Ուսումն. Խորհրդոյ անդամներէն և Պատ. Հոգաբարձուհի Տիկիններէն մի քանին, ինչպես նաեւ հանդիսականաց բազմութիւն մը։ Կրօնական արարողութենէ ետք վարը աղջկունք մի քանի երգ երգեցին. Արժ. Տ. Յովհաննէս, Առաջնորդական վեսանորդն՝ կարճ յորդոր մ'արտասանեց՝ կրթական գործին աչխատող անձերու շնորհակալք յայտնելով, և ապա հանդիսականներն օրիորդաց ձեռագործներն՝ որ ի ցոյց դրուած էին, սկսան քննել և գոհունակութիւն յայտնել։

Երկսեռ վարժարանաց տարեկան քննութիւններն սկսան ամսոյս 13ին, և պիտի տեւեն 12 օր։

Ա.ԶԳ. ՀԻՒՆԴԱՄՅՈՑ

Որբանոցիս աշակերտելոց տարեկան կարգաքննութիւնք պիտի սկսին հետեւեալ կարգացուցին համաձայն։

Ուսած ուսումնատենչ տղայիկք կը հրաւիրուին՝ կարգաքննութեանց ներկայ գտնուիլ ի խրախոյս ուսանող մանկտւոյն։

Հոգաբարձու Ս. Փիլիչի Ագգ. Հիւանդանոցի։ ՍԱՐԳԻՍ Ց. ԹՈՇճԵԱՆ

* * *

Ծուխիս

22. Դշ· կրօնք
23. Եշ· հայերէն լեզու
24. Ուր· քննութիւնք նախատարեաի կարգաց
25. Շբ. Ֆրանսերէն լեզու
27. Բշ. Աուրբերէն լեզու
28. Գշ· Աուաքանութիւն
29. Դշ. երկր. կարգաց գանազան առարկայ
30. Եշ· իրագիտութիւն եւ աշխարհագրութիւն

Գեղազուսթիւնք ի տես

Յան.— Քննութիւնք կ'սկսին առաւօտեան ժամը 2ին եւ կը շարունակուին մինչեւ երեկոյեան ժամը 9½, միջօրէին 1½ ժամ դադարով։

Վերջին չուրջ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ։— Ելմտական նախարարութեան ընդհանուր հաշուակալութեան անօրէնի օգնական անուանեցաւ նորն գիւանի երկրորդ ճիւղին տնօրէն Բիլտա պէյ, պահելով հանգերձ իր սոյն պաշտօնը։

Բարձր. Շէյխ-իւլ-Իսլամին խորհրդական անուանեցաւ Բարձր. կայսերական Իշխանաց ուսուցիչ Տէրվիշ Ալի Բիլգա էֆէնտի, որուն Սլճամպոլ Բայէսիի տաճիճան տրուեցաւ։

Մերլիվայութեան տաճիճան տրուեցաւ կայս. Թիկնապահ և կայս. Սբաշտ։ չոգենաուին հրամանատար դնդապետ Օսման պէյին։

Ներկրդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պիւրէնի սերպիական հիւպատոս Պ. Օրլիչեին։

ՍԵՐՊԻՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ երկկ ժամ 5½ին իր հիւրամեծարներուն եւ հետեւորդաց հետ Պոլիս անցնելով Նուրը Օսմանիյէի գուռնէն Մեծ շուկան մըտաւ եւ Գալաթըընլար Պալէին անցնելով Պիտ-Բազարի գուռնէն դուրս ելաւ։ Ազգքանդր Լազարը շուկայէն գընդանձեր կատարեց։

Ն. Վեհափառութիւն յետոյ Բերա անցնելով գնաց Սուլթանիէ վարժարանն, ուր արժանավայել պատիւներով ընդունուեցաւ եւ առաջնորդուեցաւ տեսչութեան սրահը։ Հոն, օշարակով ու պաղպաղակով պատուասիրուելէ յետոյ, դասարանները այցելեց։

Սուլթանիէի վարժարանէն կելլելով գնաց այցելել նաեւ Բանկալթիի գինուրական վարժարանը, յետոյ պատյտ մը կատարեց Գեղաըսխանէի կողմը, բոլորը այցելեց և իրիկունը Շիշլիի ճամբով կայս պալատ դարձաւ։

Ն. Վեհափառութիւն երկուշաբթի օրը արքունի նաւարանն այցելած պահուն Ա.ջեալը Գավագի քէօշկին մէջ պահ մը հանգիստ առաւ և յետոյ պատեցաւ Հէյդէր զըահաւորը։

* * *

Ազգքանդր Լազարեան երկուշաբթի իրիկուան ճաչն ընելէ յետոյ իր հիւրամեծարներուն և հետեւորդաց հետ Մեծ-Եպաւքիոս ճեվատ փոչտի ապարանքը գնաց և պատուասիրուեցաւ թէյով, օշարակներով ու պաղպաղակներով։ Ն. Բարձրութեան հետ ժամ մը տեսակցելէ յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

* * *

Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Իմմիհաղ պատուանշանի արժանի ընծայեալ Սերպիոյ անձնապահ զօրաց հրամանատար Պ. Քոնսթանթինովիչի, առաջին Լիենապահ Պ. Զերիչի, արքայական պալատան հրամանատար Պ. Բաշիչի և արքայական պալատան վերատեսուչ Տօքթ. Միլիսէվիչի։

* * *

Ազգքանդր Լազարեան անձնական քարտուղար Պ. Միլիչէվիչ երկուշաբթի օրը Ֆէնէրի Պատրիարքարանն երթալով՝ Ամեն. Տ. Նէոփիթոս Պատրիարքին յանձնեց տանուքրհիգ հաղար ֆրանք զոր Ն. Վեհափառութիւն նուիրած էր Պատրիարքարանի Մուտուկին իբր նուէր առ իր եկեղեցին։ Պ. Միլիչէվիչ յայտարարեց միանգամայն թէ այդ գումարը ամեն տարի պիտի վճարուի։

Ծուխաց Ամեն· Պատրիարքն իր հետն ունենալով գիւանապետ Թանէթալիի էֆէնտին, երեկ կայս. պալատ երթալով Ազգքանդր Լազարեանը ներկայացաւ և շնորհակալութիւն յայտնեց թէ այդ գումարին և թէ Ն. Վեհափառութեան կողմէ իրեն նուիրեալ Սպեղանոյ պատուանշանի խաչին համար։

Թարգմանի պաշտօնը վարեցին սերպիական դեսպան Պ. Վլատան Եօրկեվիչ և Պատրիարքարանի գիւանապետ Թանէթալիի էֆէնտին։

Պ. ԳՈՒՆՈՒՈՅԻ ՄՕՀԸ։— Պատարքին գործոյ նախարար Վահէտ Սայիտ փաշա հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է առ Տիկին Քառնօ·

Ձեր յարգելի ամուսնոյն Պ. Քառնոյի մահուան առթիւ իմ Օգոստոսափառ Վեհապետս և օսմ· կայս· կառավարութեան ցաւակցութիւնն յայտնելու պաշտօն յանձնուած է ինձ։

Կը մաղթեմ որ երկնային մխիթարութեան արժանանաք և Աստուած երկար դնաք ձեր որդւոյն։ Կը խնդրեմ որ ընդունիք մեր անկեղծ ցաւակցութիւնս։

Նախարար Պատարքին գործոց
ՍԱՅԻԴ

* * *

Եգիպտոսի Խեդիվ Ապպաս փաշա հետեւեալ հեռագիրն ուղղած է առ Տիկին Քառնօ·

Այս պահուս ցաւօք իմացայ Պ. Քառնոյի մահը։

Մասնակցելով Ձեր վշտին, կը խնդրեմ որ ընդունիք անկեղծ ցաւակցութիւնս։

Խեդիվ եգիպտոսի
ԱՊՊԱՍ ՀԻԼՄԻ

ՄՈՒՀԱՐՐԻՄ.—Երեկ գիշեր լուսնոյ մահիկը տեսնել կարելի եղած չըլլալով, Զիլհիճէճ ամսոյ հրեստն օրն այսօր կատարելեալ և վաղը կսկսի Մուհարրեմ ամիսն, որ է տարեգլուխ արաբական 1312 թուականին։

Բոլոր նախարարք և բարձրաստիճան պաշտօնատարք վաղը կայս. պալատ պիտի երթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆՈՅ.—Իտալական դեսպանատան խորհրդակցին՝ ընկերակցութեամբ դեսպանատան դիւանապետին և պահականաւոր հրամանատարին, երեկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեալ Բարձր· Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց Վեհ. Նախարարին հետ։

ՔՈՂԵՐԱՆ Ի ԴԱՒԱՌՈՒ.— Ծուխս 18 էն 19, Սամսոնի և Ինեհաի մէջ քոլերան դէպք չէ պատահած։

—Ծուխս 13 էն 16, Սըվազի երթալ գաւառակին մէջ մէկ դէպք։ Զիլհի մէջ յունիս 18 էն 19, երկու դէպք և մէկ մահ։ Ազիզիյէի եօթը Բունար գիւղին մէջ մէկ մահ։

—Խակիպի մէջ յունիս 12 էն 19, քոլերան դէպք չէ պատահած։

—Ծուխս 18 էն 19, Գայսերիի մէջ քսան դէպք և հինն ու նոր ըրեւնատնկիչն տասնվինը մահ։

—Ծուխս 18 էն 19, Գըշէհրի մէջ չորս դէպք, որոց մին մահացաւ։ Եոզգատի մէջ ութ դէպք և հինգ մահ։

—Գնեհաի Սէլեսէլ գիւղաքաղաքին մէջ յունիս 18 էն 19, երեք դէպք։

—Մալաթիայի մէջ յունիս 18 էն 19, քսանըութ դէպք և տասը հինգ մահ։ Ամիսս մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ԿԱԼԱՅԻ օամ, ընդհանուր հիւպատոս և Դանուբի միջազգային յանձնաժողովոյ օամ· պատուիրակ Ագարեան էֆէնտի արձակուրդով մայրաքաղաքս եկաւ իր տիկնոջ հետ։

ՅՈՐԵՆԻ ՏԱՍՍՆՈՐԴԸ։—Գաւառներէն ելմտական նախարարութեան հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ տասնորդի տրոց վարձակալութիւնք գոհացուցիչ վիճակի մէջ են, ցորենի գինը թեթեւ ապէս բարձրացած ըլլալուն պատճառաւ։ Սակայն բոլոր տասնորդներուն համար պէտք եղած թիւով վարձակալներ ներկայացած չըլլալով, տասնորդներու մէկ մասին գանձումը պիտի կատարուին յատուկ պաշտօնեաներ։ Այս մասին հրահանգ ղրկուած է նահանգապետներուն։

ՊԱՆՔԱՅԻՆ ՇԱՀԱԲԱԺԻՆԸ. — Օսմ· կայս· Պանքայի Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ թէ յունիս 15/27 ին ի Լոնտոն գումարուած բաժնետէրաց ընդհանուր ժողովին որոշմամբ 1893 տարեշրջանին համար մէկ մի բաժնեթղթի պիտի վճարուի 14 շիլին կամ 17½ ֆրանք շահաբաժին։ Այս վճարում սկսած է կատարուիլ Պանքայի կեդրոնատեղիներուն մէջ ի կ. Պոլիս, Լոնտոն և Բարիզ ինչպէս նաեւ իր մասնաճիւղերուն ու գործակալութեանց մէջ, թիւ 23 կրամբոնին յանձնման փոխարէն։

ԿԵՂԾ ՊԱՆԲՏՈՄՆԵՐԸ

Օսմանեան կայսերական Պանքայի պանքատոմներուն կեղծերը երեւան եկած ըլլալու լուրը բաւական իրականացում պատճառեց երկկ հապարաթի վրայ։ Իրողութիւնը երեւան եկած էր, ինչպէս պատմեցինք, Պոլսոյ Թաղրագճըլար փողոցը իանութէ մը հագուստ ու կերպասեղէն գնելու համար ներկայացող երեք մարդկու ձեռքը կեղծ պանքատոմներ գտնուելէն։ Երեքէն մարդերէն երկուքը փախած էին, իսկ մէկը՝ Քօսթի՝ ձերբակալուած էր Նուբի-Օսմանեանի ոստիկանութեան կողմէ եւ Ոստիկանութեան Դուռը տարուած։ Քօսթի, որուն գրպանները ուրիշ կեղծ պանքատոմներ ալ գտնուած էին, յայտարարած է թէ Բեբայի Ալիպէր-Չէշմէ թաղը կը բնակի։ իր ընկերները ճանաչելու վրայ են։

Երէկ պ. Ղալաթեանց մէջ Սագըզպիլիմեան անուն գատարկապորտ մը ձերբակալուեցաւ, հինգ ոսկինոց կեղծ պանքատոմ մը քշելու համար պարտած պահուն։ Գաբու Իչի զինուորական պահականոցին ապաշնորհն երկուքն անոր ընթացքէն կասկածելով՝ ձերբակալեցին և վրան խուզարկելով կեղծ պանքատոմը գըտնուեցաւ։ Անոնց, որ Վոյվոտայի պահականոցը զրկուեցաւ, կը բնակի ի Թօփխանէ՝ Պոլազքէչէն, իսալացի Եօրկի սրճարանին մէջ։

Այս լուրերը տարածուելով ամէն կողմ, պանքատոմ ունեցողները որոնք չէին գիտեր թէ իրենց ձեռքը գըտնուածներուն մէջ կեղծեր կան թէ ոչ, երկկ առաւօտէն սկսեալ գիմեցին Օսմ. Պանքային և իրենց պանքատոմները փոխանակեցին ոսկեդրամի հետ։ Պանքային Ղալաթիոյ ու Պոլսոյ մնատուկները երեկ մինչեւ հոլոր հոլոր ոչի վճարեցին պանքատոմի փոխարէն։ այս վճարումնք եղան շատ կանոնաւոր և արագ կերպով։ Այսօր ալ մեծ բազմութիւն խռնուած է Պանքային կիչէներուն առջեւ, պանքատոմներու փոխանակութեան համար։

Երեկ ներկայացուած պանքատոմներուն մէջէն մէկ կեղծ պանքատոմ միայն գտնուած է։

Ոստիկանութիւնը հետամուտ է, դրամանենգներուն հետքը և բոյնը գըտնելու։

* * *

Օսմ. կայս. Պանքայի Տնօրէնութեան կողմէ հետեւեալ Ազդն ստացանք ի հրատարակութիւն։

Օսմ. կայս. Պանքան հաստատութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ իր հինգ օսմ. ոսկինոց պանքատոմներուն բաւական կոլտնմանութեանը վրայ։ Այս կեղծ պանքատոմներուն որոշ նշանները ցոյց տրուած են իւ տարին, որպէսզի հասարակութիւնը դիւրաւ ճանչնայ և չընդունի այս ձեռով կերպով պատրաստուած կեղծ պանքատոմները։

Դրամանիշերու մեծագոյն մասը որք փորձած էին չրջաբերութեան հանել այս պանքատոմները, արդէն ձերբակալուած են։ Շրջաբերուած տոմսերուն թիւը կ'երեւայ թէ մեծ կարեւորութիւն չունի։

ԴԱԼԱԹԻՈՐ ՆՇԱՆ

ԿԵՂԾ ՊԱՆՔՏՈՄՍԻՆ ԲԱՂԴԱՏՄԱՄԲ ՀՇՄԱՐԻՏ ՊԱՆՔՏՈՄՍԻՆ

Թուղթին գոյնը դեղին է և իւղոտ երեւոյթ ունի։ կը բաւէ իր դեղին գոյնը քաղդտուել ճշմարիտ պանքատոմին ներկայ գոյնին հետ՝ առաջին ակնարկով ճանչնալու համար կեղծը։

ՕՒՐԻՇ ԴԱԼԱԹԻՈՐ ՆՇԱՆՆԵՐ

Կեղծ պանքատոմին մէջ կայս. Թուղրան, պանքատոմին վերեւը, աւելի պզտիկ է քան ճշմարիտ պանքատոմին մէջ, և բոլորովին խմորացած։

Կայս. գոմիսէրին կնիքը, որ ճշմարիտին մէջ յոյժ որոշ կ'երեւնայ, թանձրացած է կեղծին մէջ։

Կապոյտ չրջանակին տպագրութիւնը չատ նուրբ է և չատ գօրեղ Պանքայի պանքատոմներուն մէջ, իսկ կեղծ պանքատոմներուն մէջ չնչուածի պէս է և բնաւ արտացոյտ չունի։

Մետայեոնին կարմիրը, կեղծ պանքատոմին կեդրոնը, կորմնորի կարմրութիւն ունի, փոխանակ կարմրագոյն բլլալու։

Կեղծ պանքատոմներուն իրենց եռաւէր կողմը չատ մարած գոյն մը ունին, մինչ ճըշմարիտին մէջ չատ որոշ։

Երբ խոշորացոյցով դիտուին կեղծ պանքատոմները, բազմաթիւ պակասութիւններ կը նշմարուին։

22 յունիս 1894

ՇԷՅԽ-ԻԻԼ-ԻՍԼԱՄԻ Դրան խորհրդական Իպրահիմ Հապգը էֆէնտի, որ ժամանակ մը ի վեր հիւանդ էր, երկուշաբթի գիշեր մեռաւ։ կայս. Իրատէով յուղարկաւորութեան ծախքը վճարուեցաւ կայս. ամենական Գանձէն և մարմինը ամփոփուեցաւ ի Պէյքթաշ եահխա էֆէնտիի Թէքքէին մէջ։

ՄԱՆՐ ԴՐԱՄ.— Արքունի Փողերանոցը մանր դրամի կը վերածէ քառասուն հազար ոսկւոյ արծաթ դրամներ, զորս ղրկած է երմոական նախարարութիւնը։

ՄԱԼԻԹԵԻի մէջ երէկ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց թէնպէլքի վերաբերեալ խնդրոց վրայ։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՒԱՒԱՆԵԱՆ.—Հոմսայ Ս. Պաղը Պէոճ Թ. պատասխանչան հրկրորդ աստիճանը նուիրած է Տէրսիմի կառավարիչ Իպրահիմ Հապգը պէյին կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

ԷՆԿԻՒՐիի կուսակալութեան կողմէ պատրաստուած վիճակագրութիւնէ մը կերեւի թէ նահանգին բնակչաց թիւն է 850,242։ Նահանգին մէջ կան 55,929 տուներ, 2625 գիւղեր, հինգ գաւառներ, 23 գաւառակներ և 16 գիւղախումբեր։ Բնակչաց 431,950ն՝ այր և 418,292ը՝ կին են։ Ասոնց 749,783ն՝ իսլամ են և 100,457ն՝ ոչ-իսլամ։ Այս վերջինց 20,037ը՝ յոյն, 68,855ը՝ հայ, 7600ը՝ կաթոլիկ, 2652ը՝ բողոքական, 413ը՝ հրեայ և 378ը գնչու։

Էնկիւրիի կեդրոնական գաւառին բնակչաց թիւն է 303,540, որոց 287,451ն՝ իսլամ են, 1664ը՝ յոյն, 8003ը՝ հա 51ը՝ կաթոլիկ, 406ը՝ բողոքական, 413ը՝ հրեայ և 21ը՝ գնչու։

Գըզըհէզը գաւառին բնակչաց 100,850ն իսլամ են, 806ը յոյն, 984ը հայ, 855ը կաթոլիկ եւ 71ը բողոքական։

Գայահրիի մէջ՝ 122,950ը իսլամ, 10,935ը յոյն, 36,345ը հայ, 194ը կաթոլիկ և 1637ը բողոքական։

Եոզղատի մէջ՝ 228,117 իսլամ, 7532 յոյն, 23,523 հայ, 538 բողոքական եւ 357 գնչու։

Ըստ այդ վիճակագրութեան, բնակչաց հարիւրին ութսունը հինգն իսլամ են եւ մնացեալները ոչ-իսլամ։

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՄՆՏՈՒԿ. — Մոնթէօ կ'ըսէ թէ Պոլսոյ Ապահովութեան Մնտուկին կողմէ կալուածներու փոխարէն փոխ տրուած գումարներու գանձումին ապահովելու համար միջոցներ ձեռք առնուած են Առևտրական նախարարութեան կողմէ։ Օրինակի համար, Սամի պէյի հաշիւը պիտի կարգադրուի Զաւըլըլի կալզի մը եղանոցներու հաւոյթէն։ Այսպէս ուրիշ պարագաներու համար ալ։

ՍՑՏԼԵՆ նահանգին մէջ երեսուներկինգ աւելի ագարակի տէրեր կառավարութեան յատուկ անտառներու ՀՀան հասցուցած ըլլալով, մասնագէտ անձեր յանձնաժողով մը պիտի ղրկուի քննութիւն կատարելու համար։ Ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ ագարակատէրերու այդ ընթացքին առաջքն առնուած է։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.—Մալիչէի տասանորդի տրոց անօբէն Նուբի պէյ, որուն պաշտօն յանձնուած էր հսկել քառասուն միլիոն ֆրանքի փոխառութեան պարտատոմսերու տպագրութիւնը վրայ, Բարիզ ժամաներ և տպագրութեան գործն սկսեր է։ Նուբի պէյի կաշկռին Բարիզի օսմանեան դեսպանատան խորհրդական ու երկրորդ քարտուղարը։

ՀԱԼԷՊի ատտրիական առժանեայ ընդհանուր հիւպատոս կարգուած է Դամասկոսի հիւպատոս Պ. Պէրթրան, որ Հալէպ ժամանած է։

ԹՆԴԱՆՕԹԱՅԻՔ զրաց յատուկ մարդանցերու համար պատրաստուած հրահանգը՝ կայս. Իրատէի մը համաձայն՝ պիտի գործադրուի թնդանօթաձիգ զրաց քոլոր վաշտերուն մէջ։

ՁԻԹԵՆԻՆԵՐ. — Անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան նախարարութիւնն որոշած է պատրաստել այն վայրի ձիթենիներն, որք կը գտնուին անտառներու մէջ։ Որոշուած է նաև որ ձիթենիներ պատրաստողներն եթէ յաջողին, տասը տարի տասանորդի տուրքէ ազատ մնալու պայմանաւ տասը ծառ պատրաստողին մէկ ծառին բերքը թողուին։ Նոյնպէս ձիթենիներու պատրաստին ու մշակութեան համար հրահանգ մը պիտի պատրաստուի։

ՊԱՍՐԱՅ չրջակայ Սինամ լերան վրայ գաճի հանք մը գտնուած է։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ. — Բլօմալի էֆէնտի անուն անձ մը ծրագիր մը մատուցանելով ձեռնհաս իշխանութեան, առաջարկած է որ ինչպէս մայրաքաղաքիս մէջ կ'ըլլայ, գաւառաց մէջ ալ կիշխեն ու չափերը որոշեալ ժամանակներ քննուելով գրոշմուին, որով ժողովուրդը մեսաուց չենթարկուելիր, և ապկիպ գոյանալիք հասոյթը յատկանայ Համազգային Անկիլանոցին։

Այդ ծրագիր յանձնուած է հասութից յաւելման յանձնաժողովին։

ՀԱԼՔԱԼԻի երկրագործական վարժարանին ընդհանուր քննութիւնք պիտի սկսին յուլիս 10ին։

Երկրագործական օրէնքներուն համար քննիչ կարգուած է երկրագործական գրասենեան վաստաքան Յովհաննէս էֆէնտի։

ՏԻԼԻՊՏԻՐԻի ֆրանսական փոխհիւպատոս Պ. Միրիէլ անցեալ օր իր պաշտօնատեղին ժամաներ է։

ԱԽԱՋԱԿՈՒԹԻՒՆ. —Էդրրուէնի կր գրեն թէ ոտիկան-գինուորք սպաներ են Գրյմազըզիր Ապտուլլահ անուն ուազգակի, որ ձերբակալուելու պահուն դէնք քաշած և ոտիկան-գինուորք ալ փոխադարձաբար զէնքով պատասխանած էին։ Այդ ուազգակ մարգասպանութեան և աւարառութեան համար դատապարտուած էր։ Ընկերներէն ձիվօ, Եուսուֆ ու Ալի ողջ ձերբակալուած են։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ 10,000,000 ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ՊԻՐԱՆԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Հասիքէօյ փոդոց, Թոմաքեան խան

ԴՐԱՄԱՆԵՆԻՔ ԻՐԵՐՈՒ, Մեծ-ՓՈՂՈՑ, Թիւ 190

ԴԱԼԱԹԻՈՐ ԴԱՐՁՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ի ԼՈՆԴՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատապազար	Պաղտատ	Իզմիտ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէյրութ	Մերսին	Սեւաստիկ
Այտըն	Պրուսա	Նագիպլի	Սամսոն
Հայէպ	Դամասկոս	Նիքոսիա	Իզմիր
Ալեքսանդրիա	Գոնիա	Ուշակ	Սոֆիա
Ադր. Պոլիս	Լաոնապա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Գահիրէ	Բօր-Պայիտ	

Պարտաճանութիւններու եւ արժէքներու յանձնած փոխադրին ստացական փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթա իկ հաշուով։

Դրամագլուխ արժէքներու։

Հանում փոխանագրերու, չէքերու, պարտաճանութիւններու եւ հետագրական հրամանագրերու թղթերոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներու վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէքներուց եւ արժէքաթուղթ նիւթերու։

Գանձում կտրոններու, արժէքներու՝ Թղթերոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական ածանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հատատոտոկոսի տակ՝ տարի։

Տարին 2 ½ % մէկ տարուան պայմանաժամով ածանդի համար։

Տարին 1 ½ % վեց ամսուան պայմանաժամով ածանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով ածանդի համար։

ՊԱՆՔԱՅԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ յաց ատի փոխառութիւնները կ'ընէ ապահանդներու վրայ եւ ապահանդներ կ'ընդունի իրը ա-ատու։

Բերան գտնուածներն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները յաց ի ապահանդներէն։ Ամիսը զատ, օրուան գինովը կը նայէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան ծուղակներ, ինչպէս, փակուած բաղարէն պատասխաններ, օսմանեան ոսկի պատահական պարտատոմսեր, ոչխարներ, յանամայի պարտատոմսեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՑ ԴԻՒՐԱՆԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՆ ԴՐՈՒՏԵՆ ԵՒՍԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտատոմսերու թղթէպներ, եւ արժէքաթուղթ ի ներկայ ներ, ըն Քացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3% տոկոսով։

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

ԹՈՒՂԹԱՏԻՐՈՒԹԻՒՆ, ԹՈՒՂԹԱՒՈՒԹԻՒՆ ՀԱՇՈՒԱԿԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ

Քիւչիւք Ապպուլ Խան, Թիւ 4· Մարքոս Յերլոսի իչի, Ստամպոլ· Ամեն օր կէս օրէն վերջը

Սոյն գրասենեակի տնօրէնն, որ երկար տարիներ Օսմ. դատարանաց մէջ գանազան պաշտօններ վարելէ յետոյ այժմ փաստաբանութեան հետեւած է, կը վարէ սոյն գրասենեակի տնօրինութիւնը։

ԿՐ ԽՄԲԱԳՐԷ Թ—ԵԼ. լեզուաւ Օսմ. ամէն նախարարութեանց և մանաւանդ աչս գատարանաց ուղղելի ամէն կարգի և տեսակի տգերագրեր, լիմիրազ, լահիա, բրօքէմօ ինչպէս նաեւ ընկերական, առևտրական և վաճառականական պայմանագրեր, ծրագիրներ, մուրհակ, նամակ, յօդուած, զգուագիր և այլն։

Ընձեռած է ամէն մէկոց և ձեռնհաս անձանց տգեղագութիւնն, որոց օժանդակութեամբ կը առանձնէ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ օտար տէրութեանց կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանաց և Պատրիարքարանաց ուղղելի գատական, առևտրական, վաճառականական և ընկերական նամակագրութիւնք ամէն կարգի և տեսակի գրութեանց՝ հայ. յոյն. գող. անգլ. գերմ. ռուս. իտալ. սպան. եբրայեց. և պարսկ. լեզուօք։

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ՝ յիշեալ լեզուօք խնայարեալ նոյնօրինակ ամէն կարգի եւ տեսակի գրութեանց՝ որ լեզուէ ի լեզու կը պահանջուի։

ԿՈՐԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ չփոթ եւ կնճռալից հաշուոց. Տօմարակալութեան գրութեան վերաձումն անկարգ տուժարաց։

Գաղտնապահութիւն, ճշդապահութիւն, երաշխաւորեալ։ 958

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Օրթագիւղ, Թաշ-Նէբտիվէն, Ֆոտղեան Սարվես էֆ-ի քարուկիր, ընդարձակ ու գեղեցկաչէն տունը պիտի վաճառուի գիւրամատչելի պայմաններով։ Գիտել ուզողները կրնան դիմել սիրոյլ ի Պալխ, Ֆնարբչեան խան, թիւ 1։ 13 3—6

ԹՈՐՉՈՒԹՐԳ

ՀԱԻԱՏԱՑԵԼՈՑ

ԴԻՒԱՑ

ՅԱԿՈՐ ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սրբագրեալ եւ Յաւելեալ

Արդի գիտութեամբ ոչնակաւ միտքը չի կարող չգրաւիլ ուշադրութիւնդ, Փիտուրան ուղղակի ձեռնարկութեամբ կ'ետանայ խնդրին նման հիւանդութեանց, Հոգիոր ձգնարարութիւնները գիտութեան պահանջներուն ետց յարմարցնել իրենց «ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ», ժամանակիս կարօտութիւնն է։ Նշանաւոր անձինք վկայած են թէ չիշեալ մատեանը գրացուած է այդ պէտքը։

Ուսադրութեամբ կարդալ պէտք է։

Հեղինակը՝ սոյն հատորը նուիրած է իշխասիրեալ իւր վարպետին Dr. Պայծառի, որոյ կենդանագրին եւ համառոտ կենսագրութիւնը զետղուած են գրքին սկիզբը։

Գործը կը բաղկանայ 400 էջերէ, բնիջիր բղթով, մեծագոր տպագրութեամբ եւ գեղեցիկ կազմով։

ԳԻՆ 12 ՂՐՇ.

կեդրոնատեղին է G. Մաթթէոսեանի թղթավաճառատունը, թիւ 27, Ֆիլճանճիլար, կ. Պոլիս. կը գտնուի նաեւ բոլոր Հայ գրավաճառաց մոտ։

Ընդդէմ գժուարամարսութեան.—Շաքէնի Դիւին։

ՕՍՄ· ԿԱՅՍ· ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ 10,000,000 ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա

ՊԻՐԱՆԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ

Հասիքէօյ փոդոց, Թոմաքեան խան

ԴՐԱՄԱՆԵՆԻՔ ԻՐԵՐՈՒ, Մեծ-ՓՈՂՈՑ, Թիւ 190

ԴԱԼԱԹԻՈՐ ԴԱՐՁՄԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ի ԼՈՆԴՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատապազար	Պաղտատ	Իզմիտ	Ռուսճուք
Ատանա	Պէյրութ	Մերսին	Սեւաստիկ
Այտըն	Պրուսա	Նագիպլի	Սամսոն
Հայէպ	Դամասկոս	Նիքոսիա	Իզմիր
Ալեքսանդրիա	Գոնիա	Ուշակ	Սոֆիա
Ադր. Պոլիս	Լաոնապա	Փիլիպէ	Տրապիզոն
Էնկիւրի	Գահիրէ	Բօր-Պայիտ	

Պարտաճանութիւններու եւ արժէքներու յանձնած փոխադրին ստացական փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթա իկ հաշուով։

Դրամագլուխ արժէքներու։

Հանում փոխանագրերու, չէքերու, պարտաճանութիւններու եւ հետագրական հրամանագրերու թղթերոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներու վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէքներուց եւ արժէքաթուղթ նիւթերու։

Գանձում կտրոններու, արժէքներու՝ Թղթերոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական ածանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հատատոտոկոսի տակ՝ տարի։

Տարին 2 ½ % մէկ տարուան պայմանաժամով ածանդի համար։

Տարին 1 ½ % վեց ամսուան պայմանաժամով ածանդի համար։

Տարին 1 % երեք ամսուան պայմանաժամով ածանդի համար։

ՊԱՆՔԱՅԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ յաց ատի փոխառութիւնները կ'ընէ ապահանդներու վրայ եւ ապահանդներ կ'ընդունի իրը ա-ատու։

Բերան գտնուածներն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները յաց ի ապահանդներէն։ Ամիսը զատ, օրուան գինովը կը նայէ եւ կը գնէ՝ անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան ծուղակներ, ինչպէս, փակուած բաղարէն պատասխաններ, օսմանեան ոսկի պատահական պարտատոմսեր, ոչխարներ, յանամայի պարտատոմսեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՑ ԴԻՒՐԱՆԱՒԱՐՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՆ ԴՐՈՒՏԵՆ ԵՒՍԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտատոմսերու թղթէպներ, եւ արժէքաթուղթ ի ներկայ ներ, ըն Քացիկ հաշուով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3% տոկոսով։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՑ

Ծուխս 22/4 յուլիս 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները	Տոկոս %	Անուանը Արժեթղթոց	Թուական	Ընթացիկ Գիներ Գոցուածքը երեկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ Բացուածքը այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,133,372	100	1	Քոնսոլիտ Ակ բլ. A		63 10	— —
» 16,211,048	100	1	» » B	1831	39 10	39 10
» 30,332,311	100	1	» » C		— —	38 10
» 43,963,396	100	1	» » D		26 32	26 35 ½
Ֆր. 703,000,000	400	—	Ուսուիլի երկաթգիծ	1870	122 —	123 25
Ա. Ո. 4,545,000	100	4	Օսմանիէ	1890	96 —	— —
Ֆր. 135,631,130	500	5	Բրիտորիէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,933	Ֆր. 500	5	Մարսային Պարտաճուղիք	1886	— —	— —

Ղրամագլուխ	Ղրամագլուխ Վճարուած	Ղրամագլուխ Ենթակայ			
Ա. Ո. 10,000,000	20	10	Պանք Օսմանի	1863		
Օ. Ո. 550,000	22	11	Քրէտի Ֆէնէրալ Օսմանի	1869	8 26	— —
Ա. Ո. 600,000	10	6	Պանք տը Քոնսթանդինոպլ	1872	3 18	— —
» 600,000	10	5	Օսս. Օմ. տը Շանմ է տը Վայ.	1872	4 30	— —
Ֆր. 14,000,000	140	140	Բաժնեվճուղ· Լաբրիտի Հանքին	1878	43 —	— —
» 45,000,000	500	300	Անատոլուի (Բաժնեվճուղ	1889	300 —	— —
» 80,000,000	500	500	5 Երկաթուղիք (Պարատճուղ·		170 —	— —
Օ. Ո. 200,000	20	8	Թրամուէյ (Բաժնեվճուղ	1832	6 —	— —
Ֆր. 709,506	500	500	5 (Պարատճուղ		520 —	— —
Ֆր. 100,000,000	500	200	Օսմ. Ռէզմի	1833	18 29	18 28
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6 Օսմ. Մրկաբէյ	1892	1 87 ½	1 77 ½
Օ. Ո. 440,000	11	5½	Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	6 42 ½	— —
Ֆր. 20,000,000	500	500	Զրի Ընկերութիւն, Տէբրու	1832	357 —	— —

ԱԹԵԼԱՑՈՒ (Բրիմ) Ի ՎՐԱՑ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	1	85
1 ամսուան համար	3	75
1 օրուան համար	—	80
Ձրբար	—	—
Կանեփիկ (Հէվանէփիզ)	—	40

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՌՈՒԴՈՒԹԻՒՆ		
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109 7/8
Փարիզ »	Ֆր.	22 92 ½
Վիէննա 8 օրուան	Ֆիոր.	11 35
Պերլին էչք	Մարք.	18 50

ԱԹԵԼԱՑՈՒ ԵՐԿԱԹՈՒՂիի ՎՐԱՑ		
8 օրուան համար 25 հատի	Ֆր.	3 —
1 ամսուան համար	»	— —

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐԱՄԱԾ	
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.-էն	110 8
20 Ֆրանքնոց	87 20
20 Մարքնոց (Թևրանեան ոսկի)	107 20
Բրիտից	51 15
Բուպլ Կոնգրատ	8 50
Մէճիտիէ	108 01
Մահը արծաթ	102 30
Մէճալիք	97 ½
Տակոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6 —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

Ծուխս 3/21 Ծուխս 1894

ՓԱՐԻԶ			ԼՈՆՏՈՆ		
Քոնսոլիտ Ռամ. B ½ինկ. Ֆր.	38	50	Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	63	25
» » C »	27		» » B »	39	37
D (Բացուած »	24	45	» » C »	26	75
D (Դոցուած »	24	47	D (Բացուած »	24	31
Բանկիի երկաթգուղի »	122	50	(Դոցուած »	24	25
Բրիտորիէ »	474	45	Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	96	75
Մոտոսարի Պարտաճուղիք »	510	62	Փոխառ. 1877 (Տիֆէնա Լօն)	103	25
Ռումանիէ »	440		Պանք Օսմանի (Վճարեալ) »	15	25
Ռէմիի Բաժնեվճուղ »	426	25	Ա.յտընի երկաթգուղի »	14	—
Պանք Օսմանի (անուանկն.) »	631	87	Գասապպի »	19	—
Բանկ Ֆրանսական 3 0/0 »	100	80	Միացեալ Եգիպտական »	102	25
» » 3 ½ 0/0 »	101	57	Առևտնմնաշնորհեալ » »	—	—
» Իտալական »	79	40	Անգլ. Բոնսոլիտ	101	18
Քրէտի Լիոնէ »	735		Բանկ Հելլենական 5 0/0 »	32	50
Քրէտի Ֆոնսիէ »	955		» » 4 0/0 »	33	87
Քոնդուաւ տ'Էսբրոնդ »	505		Գուլիար. Փոխառ. 6 0/0 »	87	—
Ոաէզի Բաժնեվճուղ »	2875		» » Նոր 6 0/0 »	102	75
Եգիպտական Միացեալ »	514	37	Փոխառ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	324
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	160	ԳՈՐԻՆ		
ՎԻԵՆՆԱ.			Օսմ. Փոխառութիւն 1833ի Մարք	98	—
Բանկիի երկաթգուղի Ֆիորին	66	20	Բանկիի եվկաթգուղի »	107	70
Օսմ. Ռէզմի »	212		Անատոլուի երկաթ. 1/4 Պրիոր. »	93	20
Փոխառ. Լոնտոնի վրայ ի տես	125	75	Փոխառ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	345
» Փարիզի » »	19	85	» Փարիզի » 2 ամիս	80	75

ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՑՈՒՑԱՀՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՒՆԱՍԱՆ ԵՂԲԱՐՔՈՒԹԻՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, 26, ՔԻՒՉԻՒՔ ՄԻԼԼԻ ԽԱՆ

Այս ցուցադրութեան մէջ կը վաճառուին յունական նիւթեր, տարազագործական ու ճարտարագործական։

Դիմաւոր նորքեր փող, զանազան գոյներով· Բամբակ և մետաքս մեհակած գծուոր, յոյժ մետաքսառատ,

Խլաքեա (Էչարբ) կանանց համար, նուրբ մետաքսէ, զանազան մեծութեամբ· Մեհակած խալիճանիներ՝ բանուած ու մետաքսէ, կանանց և արանց։

Մեծ պէշգեշտիրներ՝ բանուած ու մետաքսէ, մեծաքանակ և բանկակէ կերպասներու։ յանձնարարութիւնք կընդունուին։ արագ գործադրութեան։

Բուրդէ չալխաներ լրիվ մարդու եւ կնոջ, եւրոպական կերպասէն աւելի տևական, գոյնը երաշխաւորեալ։

Ձեռնոցներ մարդէ, կանանց և արանց։

Անո—չահոտո—ըիչ—ոէ, չատ տեւականներ։

Ա.ճառ, տևական գործածութեան համար, մարդէ եւ ձերբակալելէն վերառարար նիւթերու խառնուրդներէ գրած։

Զէրն, առանց հոտի, չատ լաւ, 1 0 և 40 օխանոց և աւելի վար տահաներով։

Բալամէ չիլեպպուռուզ, տնօրինելու մէջ ի մտոյ պիտի հասանին նմուշներ և ուրիշ նիւթեր։

Ամենէն ալ հեղլեհական ճշմարիտ նիւ-ըեր

3 ԴԻՒՆԵՐՆ ՑՈՑԱ ՁԱՓԱԼՈՐ 8—58

ՍԴՈՂՆ ՄՕՌԻՒ ՁԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Երլոզը, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Մզող եւ Ռուն,

Կը ցանկամ որ պաշտօնական դիրքովս կարող գամ փորձը ընել այլ համամոյն ուրիշներու փորձերուն եւ այն յաջոյց որոց պատճան յանձնոյն փորձել զայն մեր հիւանդանոցիս մէջ, կը յայտարարեմ որ մեր Մարիս ծիան իւրն իր այդ վիճակին մէջ գիւրաւ խմելով եւ մարսելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս պատասխանատու ախտաբոյժական գիտութիւնն ի վարուց անտի ընդունած է, մասնաւորապէս այդ յատոյ պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Մ. ՄԱԶԼՈՒՄԵԱՆի ՓՈՇԻ Բժիշկ Վեր. Մուլեյմանի

ՄԻՍԿԻ

Երեւանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ գուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛չ եւ է վնասակար նիւթերէ ըստ սահմանի վերծ վիճելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու, ատի ժամուն համար բժշկաց կղզնայէ իսկ անոր արտօրած օղին եւ մասնաւորն՝ Մ'ԻՍԿԻՔ մեր, մնուածին եւ կիրեալ շիշերով ու որոշեալ գներ տալ՝ ի վաճառ տանուած են հետեւեալ տեղերը։ ի Ղալաթիա օսմ. Պանքային կարգը եւ սուտի Իզգլեամին էֆէնտի խանին տակ Մ'ԻՍԿԻՔի վաճառանոցը եւ մայրաքաղաքիս ոեներէ գեղարանոցները։ Բերայի նշանաւոր գարեջրատուները։ Ղալաթիա Գոմխանի խանին մէջ Գողոս աղայի Յաշարանը։ Գէղեսու փողոց Թիւ 92, Բիւրէ թաղին մ

ՌՕՍԻԱ ՍՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 28/ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեռնբուրգ
Ընկերութեան ապահանքը, Կեծ Մոսքուա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր Հրդեհ.—Կեանք.—Փոխադրութիւն.—Արկածք

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4.000.000 րուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 55.000.000 ֆրք.
1893/ի Հասոյթք 20.500.000 »
1881/էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճրծ. է մօտ 70.000.000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱԻԳՆԵՐ
Գալաթա Ջեմալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխնէ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Չէօհլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌՒԲՐԻՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ

Ապահովագրութիւնք Հրդեհի, Փոխադրութեանց,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ' Ը՛ՆԱՏԵՂԻՆ, Կ' ՊՈՂՈՍ

ՎԵՀԱՓՍՈՒ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

20 ՍԵՖԹԵՄԲ 1310

ԿԵՆԱԾ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԵՂՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԻՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՒԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՒՈՏՔ Անգլ. ոսկի 1.000,000

ՓԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ տասուվեց քան մի գար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրո-
Թեամբ ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ
դրամատէրերը են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր պ-
ատճառն է 18.000.000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ճա-
ռուց համար:

618

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և պարագայից կալ-
ւածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչդարուխեամբ ստո-
րագրելոցս, որք ունիմք յիւազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապա-
հովագրելոց կրած ձեռսներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք կ. Պոլսոյ, Գալաթիոյ և Սեւ ծովու հեռագ
Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի մակիւնը:

ԻՒԱՆ ՊԱՊՈՒ ՍԵՐՄԱԲԷՐԻ

Ժամտարմա տայիրէսի իչուն 1 սէնէ զարձրնտա միւպայասնա լիզիմ կէօրիս-
նէն միւհիւմմաթը գրթ՛ասիէ վէրրք վէ զամք վէ սայրէ միւնագասայա վազ օլունտուգունս-
տան չէրաիթի վէհնէ իթայա թալիպ օլան-
լարրն մագամը Սէրասքէրի մահկասէպաթ
տայիրէսի չուպէի մախսուսպինէ միւրա-
ճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր:

Նո. 44 2—3

Եաննա հիւէթինէ պուլունան սահ-
քիրը չահանէյին 310 սէնէսի իլլուլը իպթի-
տասընտան իթիպարէն 311 սէնէսի ագուս-
թոսը նիհայէթինէ գատար իտարէսի իչուն
մահալլինճէ մէկզրի միւնագասայա վազ օ-
լունան երզաբրն պուրսա իթսարնա թա-
լիպ օլանլարրն մագամը Սէրասքերի լէվա-
զիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէմիլէրի
իլան օլունուր: Նո. 43 3—3

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓՆԱՅԻՔ

Երկաթուղի Աղքլոյ, Կ. Պոլսոյ
և Օրեասյէ Գիծ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ապպանս	2000	Գլասկոու	1600	Քարէլբմ	3200
Անճէլս	3000	Կալիֆ	5500	Քարէլտ	1700
Արօլս	5500	Կիրպանս	2200	Քրանթ	1500
Արկս	2300	Կոզս	1800	Քօլս	1000
Արիսոս	3000	Կրօսնս	2200	Քուիդ	2800
Պաոսնս	3000	Հիրս	2000	Քրիպոս	4400
Պօրտիս	2200	Հիսոսկս	3000	Քրնալտս	3200
Պրաս	2000	Հինտու	7000	Քօլս	3000
Պրինքիպալ	8800	Համպէր	1200	Քօմէր	3500
Ռէյրս	2600	Այակս	5000	Քազարիս	3500
Գարիսոս	2500	Ձիւնս	2300	Մարէրնս	4000
Գամէց	2400	Ռէյնս	2000	Մանտիակս	8200
Գազս	3000	Բօյրինս	4 00	Մարգս	2000
Գօմս	2700	Բօմս	2200	Միլիս	2000
Զիրակս	5000	Լէս	2000	Մորէնտս	4300
Գլիս	5500	Լէյանտս	4500	Թ. Ռիչըրն	3000
Գօլդսաոս	3400	Լիվըրնս	3000	Թուրս	1200
Տիզս	2500	Մասմ	1500	Թօլտս	2800
Տօմինս	2500	Մարէնկս	4300	Թօրիսոս	900
Տուրս	1800	Մարգկլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաքս	2100	Միլս	2000	Վօլմուրնս	5000
Էսնամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտոս	3600
Էլտօրատս	3000	Նէգրս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլատս	3000	Տիփսընս	2000
Տլաթս	2600	Օֆէլս	5000	Զրմյս	200
Ֆալբօն	800	Ֆզրանս	4500	Զէրս	1000
Ֆիսս	700	Ֆդրս	2000	Մասրիֆս	1200

Էֆֆրշըն Մօնարք 8000
Բիւիրըն Մօնարք 8000
Լրվիրն Մոնարք 8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն
կ'ընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒՅՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ
858 խան, Ղալաթիա

ՇՈՓՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԵՆ
Ն. ԲԱՒԷԼ ԵՒ ԸՆԿ
Մարսէյլիայէ և Պոմպայի ՀՀԼԸ-
կանոնաւորապէս ընող
Բարիզ-Լիոն-Մարսելիոյ երկաթուղեաց
ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն
Նաւադրէքի, ուղեւորութեան և այլ
տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԼՊՈՒԻ
1054 Մոմհանէ Սիթէ-Ֆրան

ՏՐՔ. Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱՊԱՀԻՔ
| ՊԱՀԱԶԱԿ-ԳԱՐԻՒ Կ. ՊՕԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշխուէ լիմորի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, ոչկ
անգամէն ամենաստոկ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և ժետադով լեցնելու,
ինչպէս նաև գարմանումն ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց:
(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր: 114

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻՈՒԱՆՍ ՔՕՌՔՕՐԷՇՐՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՒԱՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՕՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4.000.000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35.000.000
Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաչէն և փայտաչէն ամեն
տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք:
Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ
առանց որ եւ իցէ ՉԵՂՔի կը կատարուին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողը կը հրաւիրուին դի-
մել առ Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Գալաթա Գաբու, Մէյտանքըք օտքաք, Ուիթալ խան:

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՀ.ԸՐԸԿ)

ՄՕՐԻՒ ՉԿԱՆ ՉՈՒԱՅ ԻՒՂ,

Լիովին ոչ ըսվ Ի տպագրի

Գաբաստակալ Ճեռամբ ՍԿՕՏԻ և ՉՕՒՆԷՆԻ,
ի Նիւ-Եորք:

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մարթ ձիան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ,
իրաֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոլերը
Կը բուժէ Հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղճղութիւնը

Իւրաքանչիւր դեղատուն գերազանցապէս և գերագոյնդ չափ,
Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱԼԻՔԻՒՆ ԵՒ ՀՈՒՅԻՐԵԱ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8.000.000
Պահեստի դրամ » 8.100.000
Ցարեկան հասոյթ » 19.532.000

Ընկերութիւնքս ՓՈՒՆԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՒՐԻՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէն մեծագոյնս և
բազմութիւններ և տոքա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894 Լիազօր ներկայացուցիչ կ. Պոլսոյ

ԳԱԼՈՒՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահէք—Գաբու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

Երեք աստղով չիւը 30 դրուշ, — երեք աստղով ½ չիւը 15 դրուշ, Երկու աստղով
չիւը 18 դրուշ, Մէկ աստղով չիւը 12, Մասնիւթա և պէյօղլու չիւը 12 դրուշ:

ՇԻՐՔԷԹԻ • ՀԱՒԱՔՈՒԹԻՒՆ

ԻՍԿԻՒԻՏԱՐ ԵՐԹԵՒԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաքլը	Կամաքլէն	Իսկիւտար
11 —		11 30	
11 30		11 50	6 25
12 —		12 20	7 —
12 30	6 15	12 45	7 30
1 —	7 Վոսփ.	1 20	8 20
1 30	7 45	1 50	9 5
2 —	8 10	2 15	9 50
2 30	8 50	2 50	10 15Գկ.
3 —	9 30	2 45 Վոսփ.	10 30Ֆէրպ
3 15 Ֆէրպ.	9 45 Ֆէրպ.	3 25	10 40 Գկ.
3 30	10 20	4 —Ֆէրպօթ	11 —
4 15	10 35 Գկ.	4 35	11 30Ֆէրպ
4 35 Վոսփ.	11 5 Գուզկ.	5 — Վոսփ.	11 30Գկ.*
4 45 Ֆէրպ.	11 — Ֆէրպ.	5 10	11 50
5 —	11 20	5 35Ֆէրպօթ	— —
5 35	12 5	5 40	12 10

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՕՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտարէն	Կամաքլ	Կամաքլէն	Իսկիւտար
11 —	—	11 20	— —
11 45	7 —	11 50	6 25
12 30	8 10	12 15	7 30
1 15	7 45Վոսփ.	1 —	8 20
2 —	9 —	1 45	9 5
2 35	9 30	2 15	9 45
3 20	9 45Ֆէրպ.	3 5	10 15
3 15 Ֆէրպօթ	10 15	2 45 Վոսփ.	10 30Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 —Ֆէրպօթ	10 40
4 30	11 —Ֆէրպ.	4 30	11 30Ֆէրպ.
5 45 Ֆէրպօթ	11 10	5 — Վոսփ.	11 20
5 15	11 45	5 30	11 50
6 —	12 5	5 35Ֆէրպօթ	12 10

*Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ, շապաթ եւ տօն
օրերը տեղի չպիտի ունենայ:

ՀԱՐԼԻՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԿՈՂ
ՇՈՓԵՆԱՒԵՐ

1 30 Հարլիմէն Մալաճազ բացի Ուրբ.)
4 — » » բացի ուրբ.
10 40 » » բացի ուրբ. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուրբ. կիր. ժ. 10.45ին
1 — կամուրջէն Հարլիմ Մալաճա գ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի ուրբ.է
10 10 » » » անտի Մալաճազ բացի
ուրբ. կիր. օրերէ
11 10 » » » Մալաճազ Իիրակի
եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին:

ԻՍԿԻՒԻՏԱՐ ՍԻՐԲԷԼԻԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ
ԵՒ
ԳԱՊԱՔԱՇԵ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐԱԶ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒԱՅ
ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Ի սկիւտարէն Գապաճաշ Սիրբէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրբէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրբէճի
4 — Սիրբէճիէն Իսկիւտար
5 35 Սիրբէճիէն Գապաճաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրբէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրբէճիէն Գպճ.Իսկիւտար

Ծան.—Օղը միգապատ եղած ատեն, շոգենաւ
իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան:

ԳԻՒՆԱՐԴ (CUNARD)
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒԹ
Ուղ Ուրբ Երկ Ուբաթ կը բաւին Լիվըբուլ
և Աբերլէնդ Գնալ-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գազպոնիա	4845
Էյրուրիա	7718	Ումպրիա	4581
Սերվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաւոն	2403
Բավարիա	5587	Ալպաս	2393
Սէֆոյնիա	5517	Մարակոսա	2166
Կալիֆա	4809	Թարիֆա	2246
Սիլիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէքսը	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շերպուրկ	1614		

Թրինի պոտ Լիվըբուլէն ատ պիտի հասնի
դէպ 12 յուլիս (Ն. Տ.):

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՈՒԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսախս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըբուլ, Պօրտսյէ, Մէնչեսթրական
և Սէ- Շոտ Դէմ- Բոսնոյ ղբենատ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէս	3000	Թիւս	2500
Անսիս	3000	Եէրմիս	2400
Թէյսըը	3000	Օսայրիս	2250
Քնեսթորս	3000	Ռէյա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆինքս	2000
Սամանդի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ և ԸՆԿ.
Ուիթալ խան
ՃԱՇՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվըբուլ

Ագենտներ Ս. ՏԱՒՈՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԷՐԱԳՐՈՑ